

Economic -E- Newsletter of Afghanistan

د افغانستان اقتصادي خبرونه اخبار اقتصادي افغانستان

د افغانستان د اقتصادي او حقوقی مطالعاتو موسسه
موسسه مطالعات اقتصادي و حقوقی افغانستان
Afghanistan Economic & Legal Studies Organization

ما هنامه الکترونیکی اقتصادي "موسسه مطالعات
اقتصادي و حقوقی افغانستان"

AELSO

اقتصادي مياشتنی "د افغانستان د اقتصادي او حقوقی
مطالعاتو د موسسه"

AELSO

May 2020

Facebook: www.facebook.com/aelso1

Emails: aelso@aelso.org | aelso.org@gmail.com

Phones: +93(0)202106349 | +93(0)700253216 | +93(0)728920854

شماره

۱۴

- ۱ - کارگاه خیاطی در هرات تولید ماسک‌های ابریشمی را آغاز کرد
- ۲ - تخریب پایه‌های برق ۸۰۰ میلیون افغانی به شرکت برشنا زیان زده است
- ۳ - طالبان هنوز اجازه نداده‌اند کمک ترکمنستان به فاریاب انتقال یابد
- ۴ - روند صادرات از راه دهليز هوایی از سر گرفته می‌شود
- ۵ - کارخانه تولید روغن نباتی در بلخ پس از سال‌ها دوباره فعال شد
- ۶ - مجلس درخواست قرضه از صندوق جهانی پول را رد کرد
- ۷ - حکومت به شرکت پیمان کار کارخانه سمنت غوری جبران خساره می‌پردازد
- ۸ - افغان‌ها سال گذشته ۹۰۰ میلیون دالر را از بیرون به کشور فرستاده‌اند
- ۹ - افزایش چند برابری حاصلات توت زمینی در ننگرهار
- ۱۰ - کمک ۶۰۰ میلیون دالری جهان برای مبارزه با کرونا به افغانستان
- ۱۱ - امیدواری‌ها برای توسعه سرمایه‌گذاری پس از مضای توافق سیاسی
- ۱۲ - نگرانی دیده‌بان شفافیت از فساد در گمرک‌ها
- ۱۳ - کاهش نرخ سنجش هر کیلوگرام طلا از ۲۵ هزار دالر به ۱۰ هزار دالر
- ۱۴ - رکود نود درصدی صادرات افغانستان در پی شیوع کرونا
- ۱۵ - پیامد اقتصادی کرونا؛ فعالیت ۴۰ درصد کارخانه‌ها متوقف شده‌اند
- ۱۶ - با وجود بازشدن مرزها بهای کالا همچنان در بازارها بلند است
- ۱۷ - مجلس نماینده‌گان چندین مسؤول گمرک‌ها را به لوى سارنوالي معرفى کرد
- ۱۸ - سپرده‌های بانکی در سه ماه نخست سال روان ميلادي ده درصد کاهش يافته

۱۹	۱ - هرات کی د خیاطی یوی کارخونی د ورېښمي ماسکونو تولید پیل کړ
۲۰	۲ - د برېښنا ستنو ويچارېدو کابو ۸۰۰ مېليونه افغانی زیان لرلی دی
۲۱	۳ - طالبانو فاریاب ته د ترکمنستان د مرستو د لېپود اجازه نه ده ورکړي
۲۲	۴ - کابل کی د هټیوالو اعتراض
۲۳	۵ - حکومت د غوري سمنت کارخونو تړونی شرکته د زیان جبران ورکوي
۲۴	۶ - افغانانو تېر کال له بهره افغانستان ته ۹۰۰ مېليون دالر استولي
۲۵	۷ - د کرونا ویروس مبارزی لپاره د نږی ۶ میليون پالره مرسته
۲۶	۸ - ننګرهاړ کی د ځمکني توت حاصل زیات شوی؛ کرونډګر سېږي خونی غواړي
۲۷	۹ - ننګرهاړ کی د ځمکني توتانو کرونده
۲۸	۱۰ - د سیاسي هوکړي له لاسلیک وروسته د پانګونی پراختیا ته هیلې
۲۹	۱۱ - په ګمرکونو کی د فساد په اړه د روښتیا د څار بنسټ اندېښه
۳۰	۱۲ - په افغانستان کی په بې مخینې توګه د طلا د بازارونو خورد
۳۱	۱۳ - د کورونا اقتصادی پایلې؛ د ۴۰ سلنې کارخونو فعالیتونه درول شوې
۳۲	۱۴ - د پولو د پرانیستو سربېړه په بازارونو کی د توکو بېه لاهم لوره ده

1- Herat Tailor Stops Clothes Production, Makes Silk Masks.....	33
2- 'Taliban' Holding Up Turkmen Aid Trucks in Faryab.....	34
3- Millions of Dollars of Afghan Infrastructure Destroyed in Attacks.....	35
4- Afghanistan to Resume Exports to Chinese, Indian Markets.....	36
5- Business Owners Protest Bribe-Taking by Kabul Police.....	37
6- \$600M of Foreign Aid Pledged for COVID-19.....	38
7- Farmers Struggle to Profit from a Banner Strawberry Harvest.....	40
8- Watchdog Questions Govt's Anti-Corruption Policy at Customs	41
9- Afghan Govt Lowers Customs Valuation of Gold.....	42
10- 40 Percent of Factories Halt Operations as Business Declines.....	43
11- Afghan Gold, Gem Sales in Decline.....	44
12 - Ghani Reverses Order to Enlarge Ministry.....	45
13- Pakistan Waives Restrictions on Afghan Exports: ACCI.....	46
14- Central bank to run campaign promote Afghani in western provinces.....	47
15- Government to implement 430 projects – Baghlan.....	48
16- 220 kV power transmission line to Kunar; contract signed.....	49

کارگاه خیاطی در هرات تولید ماسک‌های ابریشمی را آغاز کرد

به شمول مالک این کارگاه، ۴۰ کارمند دیگر نیز سرگرم کار استند، و زنان از خانه‌های شان ماسک تولید می‌کنند. یک کارگاه خیاطی در ولایت هرات از ۱۵ روز بدین سو تولید ماسک از تکه‌های ابریشمی را آغاز کرده است و تا کنون ۵۰۰۰ ماسک تولید کرده است.

این گارگاه می‌گوید تکه‌های ابریشمی برای استفاده همچو

ماسک موثرتر استند و از انتشار ویروس تا حد زیاد جلوگیری می‌کند. ریکا سادات، مالک این کارگاه خیاطی، می‌گوید در گذشته تولیدی لباس ابریشمی داشته است اما با شیوع ویروس کرونا تصمیم گرفته تا از تکه‌های ابریشمی ماسک بسازد. آقای سادات گفت: ما تصمیم گرفتیم که ماسک سازیم و تولیدی لباس را به ماسک تبدیل کردیم. یک قیمت آنرا که از نخ جور می‌کنمی برای مردم خودما و قسمت دیگر آن که از تکه ابریشم است برای فروش به خارج جور می‌کنیم.

این کارگاه می‌گوید که با توجه به رکود صنعت ابریشم، می‌خواهد تا از این طریق برای ابریشم تولید شده هرات، بازار پیدا کند. آقای سادات افزود: در حالت ارسال است چون ما مدت کمی می‌شود که ارسال شان را شروع کردیم. عکس‌ها و نمونه‌هایی که برای شان روان کردیم خیلی خوش کردند به همان خاطر ما ۳۰۰۰ ماسک را آماده کردیم. در کنار ریکا سادات، ۴۰ کارمند دیگر نیز سرگرم کار استند، مردان در کارگاه، و زنان از خانه‌های شان ماسک تولید می‌کنند.

محمد عارف، یک خیاط، در این باره گفت: بخاطری که مریضی کرونا به کشور آمده، ما از ابریشم ماسک باکیفیت تولید کردیم و می‌خواهیم جان هم وطنان خود را با تولید این ماسک نجات دهیم. میریاور، خیاط دیگر، در این باره گفت: تکه ابریشم است و بسیار کیفیت شان بالا است و ما این ماسک را می‌سازیم و با قیمت پایین به فروش می‌رسانیم. به گفته این کارمندان در داخل ماسک از تکه نخی استفاده می‌کنند، که برای جلد صورت مفید است و همچنان این ماسک‌ها قابل شستشو هم استند.

تخرب پایه‌های برق ۸۰۰ میلیون افغانی به شرکت برشنا زده است

شرکت برشنا می‌گوید که از آغاز سال نو تاکنون تخریب پایه‌ها و سیم‌های برق، در حدود ۸۰۰ میلیون افغانی این شرکت را زیانمند ساخته است. از این میان، در بیش از یک ماه پسین بارها سیم‌های برق در بخش‌های گونه کشور از اثر جنگ‌ها قطع شده‌اند و تنها در دو هفته گذشته پنج پایه برق در کابل و پروان آماج قرار گرفته‌اند.

وحید‌الله توحیدی، سخن‌گوی شرکت برشنا گفت: زیان ما تا هنوز دقیق نشده است، چون در بعضی از جاها هنوز هم کار جریان دارد. این (۸۰۰ میلیون افغانی) زیان مستقیم و غیر مستقیم است که بخارط مصارف فنی و هم چنان از بابت فروش برق این زیان به ما رسیده است. طالبان دست داشتن شان در ویران سازی پایه‌های برق را رد کرده‌اند و گزارش‌ها در پیوند با ویران شدن سه کیلومتر جاده چاه انجیر-گرشک را نادرست و شایعه پراگنی خوانده‌اند و گفته‌اند این گروه تنها در بخش‌هایی از این جاده ماین گذاری کرده است. از سویی هم وزارت ترانسپورت می‌گوید که ساخت جاده‌یی که در ولایت هلمند ویران شده است، بیش از سی و سه میلیون دالر هزینه برداشته بود. جاده‌یی که ساخت آن چهار سال زمان برده بود، اما چهار ما هم عمر نکرد. وزارت ترانسپورت می‌گوید که در حال بررسی ویرانی‌های این جاده است و هنوز روشن نیست که از بیش از سی و یک کیلومتر این جاده، چند کیلومتر آن اینگونه ویران شده است. علی سینا سائد، سخن‌گوی وزارت ترانسپورت گفت: در سال ۱۳۹۸ با هزینه بیش از ۳۳ میلیون دالر کار این پروژه به پایان رسید، اما متأسفانه از اثر حملات مخالفان مسلح دولت تخریب‌هایی در این جاده صورت گرفته است. شماری از باشندگان کشور نیز می‌گویند که بیکاری در ماه‌های اخیر افزایش یافته است.

طالبان هنوز اجازه نداده‌اند کمک ترکمنستان به فاریاب انتقال پاید

هشت روز پیش شش واگن کمک‌های خوراکی و کشاورزی ترکمنستان برای مردم افغانستان از راه گذرگاه آقینه وارد فاریاب شدند. با گذشت یک هفته تا هنوز طالبان اجازه عبور کاروان حامل کمک‌های ترکمنستان به شهر میمنه مرکز ولایت فاریاب را نداده‌اند. نقیب‌الله فایق، والی فاریاب می‌گوید که طالبان از هشت روز به اینسو کاروان حامل کمک‌های ترکمنستان را در ولسوالی شیرین‌تگاب ولايت فاریاب متوقف ساخته‌اند. فایق، این کار طالبان را جنایت بشری می‌داند و می‌گوید که ممکن است بخشی از این کمک‌ها فاسد شده باشد: طالبان این کمک‌ها را گشتنده‌اند. یک موتر را به قرارگاه نظامی‌شان برده‌اند و دزدی کرده‌اند و چهار موتر دیگر زیر آفتاب ایستاد است؛ آن‌هم ترکاری بود، تخم مرغ گشتنده‌اند. یک روز پس از آن، کاروان حامل کمک‌ها از بهر توزیع به خانواده‌های نیازمند راهی شهر میمنه مرکز ولايت فاریاب شدند اما طالبان در مسیر ولسوالی شیرین‌تگاب، این کاروان را متوقف ساختند. این کمک‌ها مشمول ۳۵ تن بادمجان رومی، ۲۰ تن ترکاری، ۸ تن زردک، ۱۲ تن بیسکویت و چاکلیت، ۱۶۱۸ کارتون تخم مرغ می‌باشند که ممکن است بخشی از آن فاسد شده باشد. شماری از باشندگان فاریاب از این کار طالبان شگفتزده شده‌اند و از این گروه می‌خواهند که حداقل این کمک‌ها را به خانواده‌های نیازمند زیر حاکمیت‌شان توزیع کنند. فرشید، باشندگان فاریاب می‌گوید: این کمک‌ها برای اشخاص فقیر و غریب آمده بود. پیغمبر خدا گفتند که وقتی ما حق یتیم را می‌خوریم، یتیم در روز اخرت این را از ما پرسان می‌کند که چرا حق ما خورده شود. احسان، باشندگان دیگر فاریاب در این باره اظهار داشت: به جای اینکه در این ماه مبارک رمضان کمک بکنند حداقل بانند که کمک‌های که از دیگر کشورها آمده بمانند که برای فقیران برسد. تلاش ما برای به دست آوردن دیدگاه طالبان در این باره بی‌نتیجه ماند. اما مقام‌های محلی فاریاب می‌گویند در اوضاعی که از بهر گسترش ویروس کرونا ضربه سنگین اقتصادی بر شهروندان کشور وارد شده‌است، این کمک‌ها برای خانواده‌های ندار با ارزش است.

روند صادرات از راه دهليز هوايی از سر گرفته می شود

قرار است روند صادرات کشور از راه دهليز هوايی که بدليل شيع ويروس كرونا متوقف شده بود، از سر گرفته شود. اتاق تجارت و سرمایه‌گذاري می‌گويد که قرار است نخستین محموله صادراتی افغانستان که شامل ۱۱۰ تن جلغوزه می‌شود به چین صادر شود. به گفته مسؤولان اين اتاق، روند صادرات از راه دهليز هوايی در جريان هفته آينده به هند نيز آغاز خواهد شد. سيد زمان هاشمي، ريس هيات عامل اتاق تجارت و سرمایه‌گذاري گفت: صادرات ما تنها محدود به جلغوزه و به چين نیست، بلکه به کشورهای ديگر هم شروع شده است. از اين ميان در همين هفته قرار است سه تا چهار پرواز به هند صورت بگيرد که بعضی تولیدات ديگر به شمول ميوه خشك و هنگ را به آنجا صادر می‌کنيم. روند صادرات کشور از راه دهليز هاي هوايی از سر گرفته می شود. صادر کننده گان جلغوزه می گويند که قرار است تا چند ساعت ديگر يك محموله يكصد و ده تن جلغوزه به چين صادر شود. در همين حال اتاق تجارت و سرمایه‌گذاري می‌گويد که در هفته روان افرون بر چين، چند محموله صادراتي از راه دهليز هاي هوايی به هند نيز صادر خواهد شد. روند صادرات از راه دهليز هاي برای در حدود دوماه متوقف بود. با اينهمه صادرات برای بازرگانان به ویژه برای صادرات کننده گان جلغوزه عادي و پردرآمد مثل گذشته نخواهد بود. صادر کننده گان جلغوزه می گويند که در هر ده تن جلغوزه يك تن جلغوزه را به علت خراب شدن کيفيت آن يا هم کاهش وزن از دست داده اند و از سوي ديگر بهائي جلغوزه در چين نيز کاهش يافته است. زاريم خان، عضو اتحاديه صادر کننده گان جلغوزه بيان داشت: بازرگانان برای صادرات آماده‌گي هاي زياد داشتند، جلغوزه زياد خريده بودند. اما هم پول شان بند شد و هم زحمت کشيدند و سودي هم از کار شان نبرندند.

شیر على زدران، از ديگر صادر کننده گان جلغوزه نيز افروز: در دو ماه گذشته بازرگانا جلغوزه بسيار زيان کردند. وزن جلغوزه شان کم شد و هم به علت گرمي هوا جلغوزه شان خراب شد. از سوي ديگر راه هاي زميني به روی صادرات کشور هنوز هم بسته استند. آنچه که صادر کننده گان ميوه ها و سبزى هاي تازه را در اوضاعي که فصل صادرات اين فراورده ها فرا مي رسد بيشتر نگران ساخته است.

کارخانه تولید روغن نباتی در بلخ پس از سال‌ها دوباره فعال شد

کارخانه تولید روغن نباتی مزار شریف بار نخست در سال ۱۳۵۳ خورشیدی آغاز به کار کرد. کارخانه تولید روغن نباتی پس از سال‌ها توقف در مزارشریف، دوباره با هزینه یکصدهزار دالر امریکایی به کار آغاز کرد. این کارخانه از سوی سرپرست وزارت مالیه، معین وزارت زراعت و آب‌یاری و والی بلخ گشایش یافت. حشمت‌الله غفوری، معین وزارت زراعت در مراسم گشایش این کارخانه آن را یک گام مهم در بخش تولید روغن نباتی در کشور خواند. او گفت که سالانه به ارزش صدها میلیون افغانی، روغن نباتی وارد کشور می‌شود: با هزینه سالانه بیشتر از پنجصد میلیون دالر از افغانستان بیرون و روغن‌های نباتی با کیفیت و بی‌کیفیت وارد کشور می‌شود. معین وزارت زراعت در ادامه افزود: با این آغاز، به اساس هدایت رئیس جمهور کشور قرار است تا پنجاه فی‌صد روغن نباتی مورد نیاز در داخل کشور تولید شود. به گفته آقای غفوری، در حال حاضر ۹۸ درصد از روغن‌های مورد نیاز در بازارهای کشور وارداتی استند. کارخانه تولید روغن نباتی مزار شریف بار نخست در سال ۱۳۵۳ خورشیدی آغاز به کار کرد. در آن زمان در این کارخانه دوهزار نفر مصروف کار بودند که روزانه ده ها تن روغن با کیفیت تولید می‌کرد. محمداسحاق رهگذر، والی بلخ گفت: یک وقت ما خورد (کوچک) بودیم که این را روغن سیدشاهخان می‌گفت، هرگز فراموش مانمی‌شود. اما این کارخانه به علت جنگ‌ها متوقف شد و اکنون دوباره با کمک ازبیکستان فعال شده است. عبالهادی ارغندیوال، سرپرست وزارت مالیه در این باره بیان داشت: این فابریکه در آغاز مرحله در شبانه‌روز هشت تُن تولید روغن خواهد داشت. او ابراز امیدواری کرد که توانایی تولید این کارخانه در آینده افزایش یابد: با ایجاد منابع آینده افغانستان می‌توانسته باشیم اینرا به صد و صد و پنجاه تُن بلند ببریم. در این کارخانه چهارپایه ماشین ممتاز شده است. مواد خام این کارخانه نباتات تیلی چون پنبه، کنجد، زغر، شرشم و غیره است. معین وزارت زراعت می‌گوید که بخش‌های زیر پوشش نباتات تیلی در بلخ ۲۰ هزار هکتار

پنبه و ۷ هزار هکتار زغر و کنجداست، که این بخش‌ها افزایش خواهد یافت. در همین حال، خواجه‌محمد یادگارشادمانوف، سفیر ازبیکستان در کابل گفت: جانب ازبیکستان تجهیزات مدرن لازمه را برای فعال‌سازی فابریکه تولید روغن در ولایت کنذ و بلخ را مهیا نموده است. در حال حاضر بیست نفر در این کارخانه مصروف کار استند. مسئول کارخانه تولید روغن نباتی در بلخ می‌گوید که قرار است با هزینه دو میلیون دالر یک کارخانه دیگر تولید روغن

نباتی نیز در مزارشریف ساخته شود که در بیست و چهار ساعت توانایی تولید صد تن روغن را خواهد داشت.

نماینده‌گان مجلس می‌گویند این طرح بدلیلی رد شد که حکومت طرح چگونگی مصرف شفاف آن را به آنان ارایه نکرد. مجلس نماینده‌گان افغانستان درخواست دریافت ۲۲۹ میلیون دالر قرضه از صندوق جهانی پول را رد کرد. وزارت مالیه طرح این درخواست را به برای تأیید به مجلس

نماینده‌گان فرستاده بود اما نماینده‌گان در نشست عمومی آن را رد کردند. نماینده‌گان مجلس می‌گویند این طرح بدلیلی رد شد که حکومت طرح چگونگی مصرف شفاف آن را به آنان ارایه نکرد. زلمی نوری، عضو مجلس نماینده‌گان گفت: سند گرفتن قرضه ۲۲۹ میلیون دالر که رد شد دلیلش همین بود که نماینده‌گان اصرار داشتند که حکومت طرح و پلان مصرف شفاف این قرضه را به پارلمان ارایه نکرده است. اما شماری از نماینده‌گان از این طرح حمایت می‌کنند. جاوید جیحون، عضو جلس نماینده‌گان گفت: این قرضه باید تأیید می‌شد چون تکتنه نداشت و این بخیر افغانستان بود که قرضه را می‌گرفتیم. بیست درصد آن را برای ما می‌بخشیدند و هشتاد درصد آن را دوباره پس از چندین سال می‌پرداختیم. وزارت مالیه از رد شدن درخواست این وزرات ابراز تأسف می‌کند و می‌گوید که یکبار دیگر تلاش خواهد کرد تا تأییدی مجلس نماینده‌گان را در این باره بگیرد.

شمروز خان مسجدی، سخنگوی وزارت مالیه اظهار داشت: بخاطر این که ما بتوانیم به کسر بودجه و مسئله ویروس کرونا درست رسیده‌گی کنیم از عواید داخلی استفاده می‌کنیم و از کمک‌های بلاعوض که تا حال شده استفاده می‌کنیم. اما در عین زمان کار می‌کنیم که چگونه می‌توانیم روی این قرضه دوباره کار کنیم و تصویب پارلمان را بگیریم چون یک فرصت خوب برای حکومت افغانستان است. در این میان یکی از آگاهان امور اقتصادی نبود منابع سرشار درآمدزا را از علت‌های نامطلوب بودن گرفتن قرضه می‌گوید. قیس محمدی، آگاه امور اقتصادی اظهار داشت: فکر نمی‌کنم که گرفتن قرضه یک اقدام درست و بجا باشد. در مقابل اگر تکیه بیشتر به کمک‌های جهانی صورت بگیرد از یک طرف و از طرف دیگر در برابر ضایع شدن کمک‌ها مبارزه جدید صورت بگیرد تا همین کمک‌هایی که صورت گرفته در جاهای درست به مصرف برسند. وزارت مالیه که با کسر بودجه و نبود منابع کافی برای تمویل بسته مالی مبارزه با ویروس کرونا و اثرهای منفی آن بر اقتصاد کشور روبرو است، نزدیک به دو هفته پیش درخواست گرفتن قرضه از صندوق جهانی پول را به مجلس نماینده‌گان فرستاد.

حکومت به شرکت پیمان کار کارخانه سمنت غوری جبران خساره می‌پردازد

مسئول شرکت افغان انوستمنت از پیشرفت‌ها در روند تصفیه حساب این شرکت با حکومت خبر می‌دهد. در دو سالی که از فسخ پیمان کارخانه‌های سمنت غوری از سوی شورای عالی اقتصادی می‌گذرد، به علت حل و فصل نشدن کامل این پروژه با شرکت پیمان کار، نه حکومت افغانستان توانست که پیمان کار دیگری به این پروژه دریابد و نه هم شرکت پیمان کار توانست با کارگیری از سرمایه‌اش که در این پروژه را کد مانده است، در جای دیگری سرمایه‌گذاری کند. شرکت افغان انوستمنت پیمان کارخانه‌های غوری را داشت، اما این پیمان از سوی شورای عالی اقتصادی فسخ شد و مسؤولت این کارخانه‌ها را حکومت بدoush گرفت. اکنون مسؤول شرکت افغان انوستمنت از پیشرفت‌ها در روند تصفیه حساب این شرکت با حکومت خبر می‌دهد. جاوید جیحون، مسؤول شرکت افغان انوستمنت می‌گوید که حکومت به پرداخت جبران خساره به این شرکت آماده شده است: تقریباً هژده ماه پیش کارخانه سمنت غوری را از پیش ما وزارت معادن تسليمی گرفت و مسایل حقوقی ما مانده بود. در شورای عالی حاکمیت قانون ریس صاحب درباره مشکلات که ما داشتیم تصمیم گرفتند و آنها را رفع کردند. برینیاد اطلاعات این شرکت حکومت افغانستان سرمایه‌گذاری شدت و دو میلیون دالری این شرکت را در کارخانه‌های سمنت غوری تثبیت کرده است و قرار است پس از بررسی‌های نهایی بخشی از این پول‌ها به این شرکت برگردانده شود. وزارت معادن نیز از پیشرفت‌ها در روند تصفیه حساب با پیمان کار پیشین پروژه سمنت غوری سخن می‌زند اما مبلغی را که شرکت می‌گوید سرمایه‌گذاری کرده است، تأیید نمی‌کند. عبدالقدیر مطفی، سخن‌گوی وزارت معدن گفت: یک موضوع (حل ناشده) این است که اسناد آنان سوخته است. در این اواخر به شمول وزارت معادن، از وزارت صنعت و تجارت، وزارت ترانسپورت و هم چنان از اداره امور یک هیات با صلاحیت تعیین شده است تا به ساحه برودی و شواهد و گزارش در باره سرمایه‌گذاری کمپنی آماده سازد تا این گزارش به شورای عالی حاکمیت قانون فرستاده شود تا در موردش فیصله شود. در پیش از هژده سال پیش مشکلات حقوقی همواره از چالش‌هایی بوده است که پروژه‌های معادن همچون سمنت غوری، مس عینک و نفت آمو دریا را با بی سرنوشتی روبه‌رو ساخته‌اند. اتاق تجارت و سرمایه‌گذاری می‌گوید که حل چالش‌های حقوقی پروژه سمنت غوری می‌تواند نویدی برای حل چالش‌های حقوقی پروژه‌های دیگر و تشویق سرمایه‌گذاری در بخش معادن باشد. سید زمان هاشمی، ریس هیات عامل اتاق تجارت و سرمایه‌گذاری در این باره بیان داشت: حل چالش‌های حقوقی سمنت غوری بین دولت و سرمایه‌گذاری یک نوید خوش برای جامعه سرمایه‌گذاری افغانستان است و این یک فرصت بسیار خوب و یک امیدواری را برای سکتور خصوصی ایجاد می‌کند که حکومت افغانستان متعهد به همکاری و فراهم آوری فرصت‌های سرمایه‌گذاری است. هفت ماه پس از فسخ پیمان کارخانه‌های سمنت غوری با شرکت افغان انوستمنت مسؤولیت این کارخانه در نخست به وزارت معادن سپس به واحد عملیاتی ریاست جمهوری و در نهایت به شرکت توسعه ملی سپرده شد. منابعی می‌گویند که چینی‌ها به سرمایه‌گذاری در این کارخانه دل بسته‌اند و بهزودی پیمان سرمایه‌گذاری در کارخانه سوم سمنت غوری که در یک شبانه روز ظرفیت تولید شش هزار تن سمنت را خواهد داشت، با آنان امضاء شود.

افغان‌ها سال گذشته ۹۰۰ میلیون دالر را از بیرون به کشور فرستاده‌اند

بانک جهانی در یک گزارش تازه بحران کرونا را از دید مهاجرت به بررسی گرفته است. سالانه شهروندان افغانستان در بیرون از کشور پول‌های هنگفتی را به خانواده‌ها و نزدیکان شان در افغانستان می‌فرستند. بانک جهانی مقدار این پول‌ها را در سال پار میلادی ۹۰۰ میلیون دالر و بانک مرکزی بیش از ۷۰۰ و ۵۳۰ میلیون دالر می‌گوید. برپایاد یک گزارش بانک جهانی امسال به علت گسترش ویروس کرونا و در پی آن رکود کاروبارها در کشورهای گوناگون، نزدیک به ۲۰۰ میلیون دالر پول کمتر از این رهگذر وارد افغانستان خواهد شد. برپایاد آمارهای وزارت امور مهاجران، افغانستان در کشورهای گوناگون شش میلیون و ۵۰۰ هزار مهاجر دارد که بیشتر شان کارگر استند. سید حسین عالمی بلخی، وزیر امور مهاجران گفت: چهل سال در افغانستان جنگ است. بیش از پنجاه درصد مردم افغانستان زیر خط فقر است و نرخ بیکاری هم در افغانستان بسیار بلند است. بنابراین با کدام معجزه این مردم زنده‌گی می‌کنند. نکته همین جاست که زنده‌گی مردم وابسته به کمک‌هایی است که مهاجران از بیرون می‌فرستند. بانک جهانی در این گزارش تازه بحران کرونا را از دید مهاجرت به بررسی گرفته است. برپایاد این گزارش امسال در مقیاس جهانی رمتنس یا پول‌هایی که مهاجران به کشورهای شان می‌فرستند، در مقایسه با پارسال ۱۰۹ میلیارد دالر کاهش خواهد یافت و در کشورهای جنوب آسیا با کاهش بیست و دو درصدی از ۱۴۰ میلیارد دالر به ۱۰۹ میلیارد دالر خواهد رسید. ایرج فقیری، آگاه امور اقتصادی اظهار داشت: این سبب می‌شود که کاهش ارزی در افغانستان ایجاد شود و ارزش پول افغانستان کاهش پیدا کند و بیکاری در افغانستان افزایش پیدا کند. بانک جهانی می‌گوید از آنجایی که این پول‌ها بیشتر به حساب خانواده‌های با درآمد پایین و متوسط واریز می‌شوند، کاهش آن‌ها می‌تواند فقر را بیشتر سازد. سه راب بهمن، سخنگوی وزارت اقتصاد بیان داشت: دقیقاً این خانواده‌ها را متأثر می‌سازد و باعث می‌شود که یک قسمتی از عواید شان پایین بیاید و اگر خانواده‌هایی که بسیار وابسته استند به این پول می‌توانند که حتا مشکل فقر را دامنگیر شان بکند. کاهش رمتنس تنها پیامد گسترش ویروس کرونا بر پول‌هایی که از بیرون وارد کشور می‌شوند، نیست. صادرات و فروش شرکت‌های افغانستان در بیرون از کشور نیز بسیار زیانمند شده‌است. قیوم معین، رئیس شرکت برنده کوچی گفت: معمول چیزهایی را که ما در بخش کوچی داشتیم کالاهای تجملی بودند که تا فعلاً بازارهای آن‌ها در دنیا کاملاً خاموش است. سر کاروبار ما بسیار تأثیر کرده و اصلاً همه کاروبار ما را ایستاد کرده‌است. از سویی هم در پی گسترش ویروس کرونا در بیش از دو ماه گذشته بیش از دوصد هزار تن از مهاجران افغانستان به کشور برگشته‌اند، از جمله بیش از سیزده هزار تن از امارات متحده عرب که بیشتر شان کارگر استند. با برگشت آنان نه تنها یک منبع درآمد خانواده‌ها قطع شده‌است بل باردوش آنان و فشار بر بازار کار افغانستان بیشتر شده‌است.

افزایش چند برابری حاصلات توت زمینی در ننگرهار

امسال پنجاه جریب زمین در ننگرهار توت زمینی کشت شده‌اند. همزمان با فرارسیدن فصل برداشت توت زمینی در ولایت ننگرهار، کشاورزان در این ولایت می‌گویند که حاصلات این میوه امسال چند برابر افزایش دارد. فصل برداشت توت زمینی در ننگرهار همزمان شده است با شیوع ویروس کرونا و متوقف شدن روند صادرات افغانستان به بیرون از کشور. کشاورزان در ننگرهار می‌گویند که بهای هر بسته یک کیلویی از توت زمینی را که خودشان آماده می‌کنند صد افغانی در بازارها می‌فروشند. عبدالرحمان، یکی از این کشاورزان در ولسوالی خوگیانی گفت: من شانزده سال است که توت زمینی می‌کارم. بازار برای این میوه وجود دارد. پیش از این درامدی زیادی نداشتم، اما حالا وقتی در بازار می‌رسانیم هر بسته را صد افغانی مبفروشیم. راحت الله، کشاورز دیگر نیز افزوود: توت زمینی بعد از یک فصل حاصل می‌دهند. در سال اول حاصل نمی‌دهد و در سال دوم و سوم حاصل می‌دهد. این کشاورزان می‌گویند که توت زمینی بسیار زود و حتا تا رسیدن به بازار کیفیت اصلی خود را از دست می‌دهد و هرگاه بسته‌های معیاری برای تولیدات شان فراهم شود، درآمد شان بیشتر خواهد شد. ریاست زراعت و آب‌یاری ننگرهار می‌گوید که هنوز هم کشت توت زمینی در ننگرهار به گونه آزمایشی انجام می‌شود و از ظرفیتی که این ولایت برای تولید توت زمینی دارد به گونه کامل بهره برداری نشده است. انعام الله ساپی، رییس زراعت و آب‌یاری ننگرهار گفت: کشاورزان از کشت توت زمینی راضی استند و بازار برای این میوه وجود دارد. با افزایش تولید توت زمینی در کشور، بازارهای کشور از توت زمینی وارداتی که بیشتر از پاکستان و ایران وارد می‌شد، خالی شده است.

در اوضاع کنونی و پس از گسترش ویروس کرونا در کشور بیشتر کمک‌های جهانی به افغانستان برای مبارزه به ویروس کرونا اختصاص داده شده‌اند. تاکنون جامعه جهانی برای مبارزه با ویروس کرونا در افغانستان بیشتر از ۶۰۰ میلیون دالر کمک تعهد کرده است. از این میان ۱۰۰ میلیون دالر را بانک جهانی، ۱۱۷ میلیون یورو اتحادیه اروپا، ۲۲۰ میلیون دالر قرضه صندوق بین‌المللی پول، ۴۰ میلیون دالر بانک توسعه آسیاسی، ۳۵ میلیون ایالات متحده امریکا تعهد کرده‌اند. کشورهای چون چین، امارات متحده عربی، ایران و چک نیز ابزارهای بهداشتی به افغانستان کمک کرده‌اند. نارندها سنگرو، ریس بانک توسعه آسیاسی در افغانستان گفت: بانک توسعه آسیاسی کمک‌های فوری را برای کمک به تلاش‌های دولت در مبارزه با بیماری کوویدنزو در تصویب کرده است. کمک‌های چهل میلیون دالری به ساخت شفاخانه‌ها و بخش‌های تازه برای بیماری کوویدنزو و ابزارهای بهداشتی به این شفاخانه‌ها و شفاخانه‌های دیگر در کشور کمک خواهد کرد. برنیاد اطلاعات وزارت مالیه ۲۹ میلیارد افغانی تعدیلات در بودجه حکومت برای مبارزه با ویروس کرونا به میان آمده است اما هنوز نهادهای دولتی از هزینه شدن پول‌هایی که برای مبارزه با ویروس کرونا اختصاص یافته‌اند گزارش نداده‌اند. شمروز خان مسجدی، سخن‌گوی وزارت مالیه اظهار داشت: خارج از مسله کرونا در حدود ۴۰ میلیون دالر تعهد بانک جهانی است که او برنامه تشویقی است برای سال ۲۰۲۰ میلادی ۲۰۰ میلیون از این در همین هفته انتقال می‌یابد. وحید مجروح، معین وزارت صحت عامه نیز بیان داشت: پنجاه میلیون یورو اتحادیه اروپا تهدید کرده است هنوز بحث تخفیکی روی آن ادامه دارد که در کدام کیت‌ها مصرف می‌شود. اعضای کمیسیون مالی مجلس نماینده‌گان می‌گویند که چگونگی تعدیلات بودجه‌یی و هزینه شدن پول‌ها از سوی حکومت پرسش برانگیز استند. سید عظیم کبرزانی، عضو مجلس نماینده‌گان بیان داشت: در تعديل به واحد عملیاتی پنج میلیارد موضوعات بعدی که در بودجه سال مالی هشت میلیارد بود خواسته شده؛ یعنی در مجموع ۱۳ میلیارد کم و زیاد هم شده است. مهدی راسخ، عضو دیگر مجلس نماینده‌گان نیز افزود: ظرفیت لازم را حکومت افغانستان در نحوه مصرف بوجود نیاورده است. حکومت پیش از این کمیته را برای مدیریت و هزینه شدن کمک‌های جهانی به رهبری امرالله صالح، معاون دوم رئیس‌جمهور ایجاد کرده است و خواستار هزینه شدن این کمک‌ها از سوی دولت به جای نهادهای غیردولتی شده است.

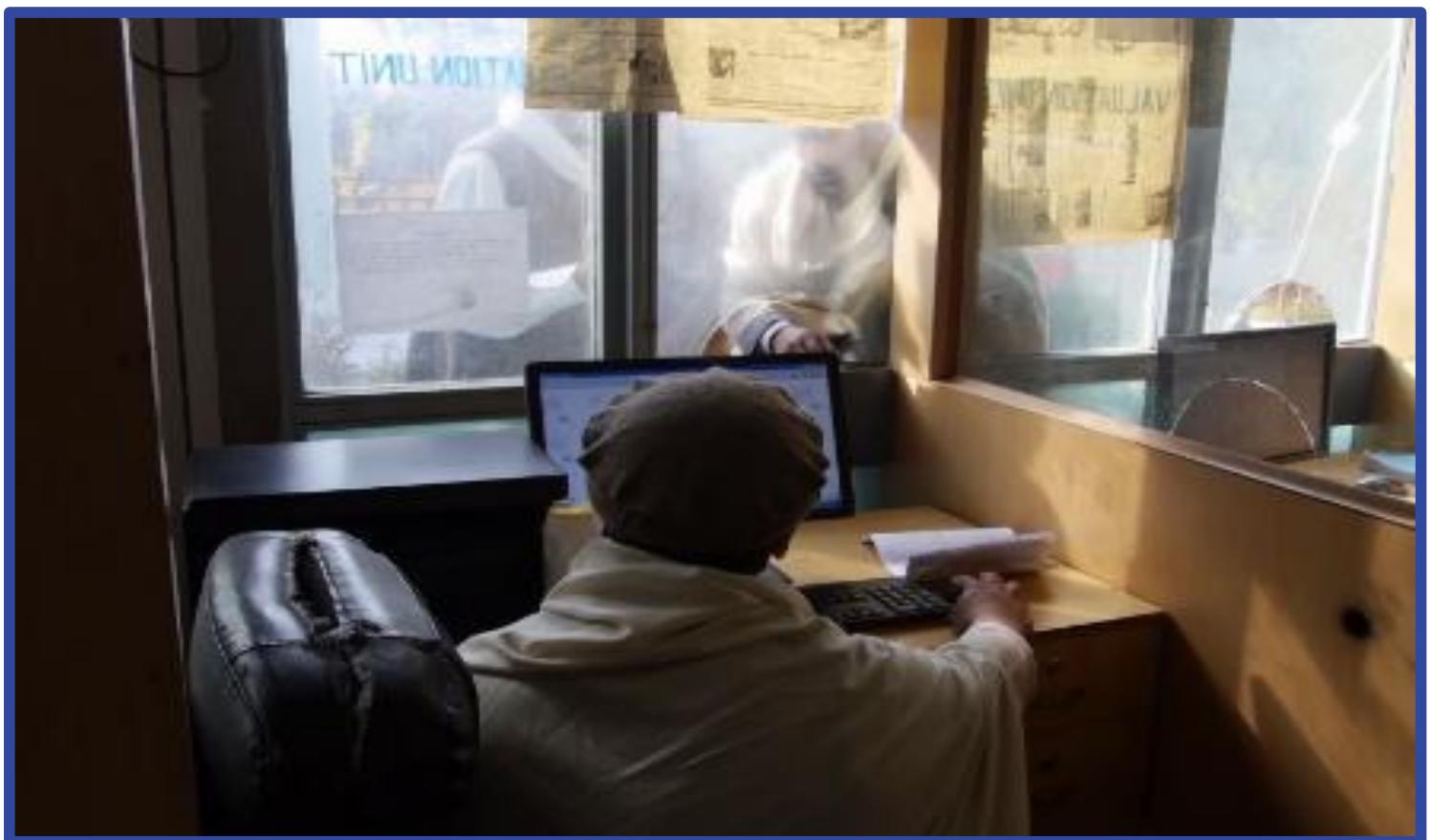

امیدواری‌ها برای توسعه سرمایه‌گذاری پس از مضای توافق سیاسی

امضای توافق سیاسی میان اشرف غنی و عبدالله عبدالله، امیدواری‌ها را به توسعه سرمایه‌گذاری‌ها و افزایش کمک‌های جامعه جهانی بیشتر ساخته است. نماینده‌گان بخشنده خصوصی می‌گویند که در بیش از شش ماه پیش، اختلاف‌های سیاسی مانع سرمایه‌گذاری میلیون‌ها دالر در کشور شدند. خانجان الكوزی، عضو هیات مدیره اتاق تجارت و سرمایه‌گذاری گفت: بن‌بست سیاسی ضررهای زیادی به سکتور خصوصی وارد کرده است. ما فکر می‌کنیم که به صدھا میلیون دالر سرمایه‌گذاری که در افغانستان قرار بود شود، به علت همین اختلاف‌های سیاسی نشد و مردم حتا کارخانه‌های خودرا بستند. در ماه‌های پیش نهادهای ملی و بین‌المللی در گزارش‌ها و بررسی‌های شان، مشکلات سیاسی را چالش نخست فرا راه رشد اقتصادی کشور دانسته‌اند و وزارت مالیه نیز پذیرفته است که این مشکلات اثرهای منفی بر درآمدهای ملی بر جا گذاشته‌اند. سخن احمد پیمان، معاون اتاق صنایع و معادن بیان داشت: با خاطر اختلاف‌های سیاسی مردم افغانستان و سکتور خصوصی بهای سنگینی را پرداختند. این توافقی که صورت گرفته خوشبینی‌های زیادی را برای سرمایه‌گذاران و صاحبان صنایع به میان آوردہ است. امیدوار هستیم که رهبری سیاسی افغانستان با یک فکر واحد برای اقتصاد افغانستان کار بکند. از سویی هم انسٹیتوت پژوهشی الپرونی می‌گوید که افغانستان در حدود هفتاد و پنج درصد وابسته به کمک‌های جامعه جهانی است و مشروعیت و ثبات سیاسی یک پیش شرط برای ادامه این کمک‌ها بوده است. نزیر کبیری، رئیس انسٹیتوت الپرونی اظهار داشت: تشکل حکومت همه‌شمول و توافقی باعث ادامه یک میلیارد دالر کمک‌های ایالات متحده امریکا که در حالت تعليق رفته بود می‌شود. هم چنان کفرانس جنوا که قرار است در اواخر امسال برگزار شود، بدون تشکیل حکومت توافقی ناممکن می‌بود. نزدیک به دو ماه پیش وزیر خارجه ایالات متحده امریکا به علت اختلاف‌های سیاسی و آنچه که ناکامی رهبران افغانستان در تشکیل یک حکومت همه‌شمول گفت، از کاهش یک میلیارد دالر از کمک‌های این کشور به افغانستان خبر داد و هشدار داد که سال آینده میلادی این کمک‌ها یک میلیارد دالر دیگر نیز کاهش خواهند یافت.

نگرانی دیدهبان شفافیت از فساد در گمرکها

اعضای مجلس نماینده‌گان حلقات گوناگونی را بهشمول مقام‌های حکومتی در فساد گمرک‌ها شامل می‌دانند. مجلس نماینده‌گان چندین مسؤول گمرک‌ها را به لوی سارنوالی معرفی کرد آغاز بررسی‌های لوی سارنوالی در باره اتهام‌های فساد گمرک ننگرهار دیدهبان شفافیت افغانستان، اقدامات حکومت را برای جلوگیری از فساد در گمرک‌ها بسیار اندک می‌داند و می‌گوید که در این بخش حتاً وعده‌های ریس‌جمهور نیز عملی نمی‌شوند. مسؤولان این نهاد، در واکنش به نشرگزارش‌های اخیر درباره فساد گسترده دربخش منابع درآمدزای حکومت، به ویژه گمرک‌ها، می‌گویند که بی‌پرواپی‌های حکومت دراین بخش بسیار نگران کننده استند. ناصر تیموری، پژوهشگر دیدهبان شفافیت افغانستان بیان داشت: ریس‌جمهور بارها به وجود فساد بزرگ در گمرک‌ها اعتراف کرده است اما برای حل این مشکل اقدام نمی‌شود. احمد شاه، یک بازگان نیز افزود: فساد در گمرک‌ها نه تنها که کم نشده بل روزبه روز افزایش می‌یابد؛ پیش از این با بیست تا سی هزار، یک کانتینر کالا‌ها طی مراحل غیرقانونی گمرکی می‌شد اکنون به یک صد هزار افغانی می‌شود و این پول بیشتریه جیب زده می‌شود. از سویی هم اعضای مجلس نماینده‌گان حلقات گوناگونی را بهشمول مقام‌های حکومتی در فساد گمرک‌ها شامل می‌دانند. محمد عظیم محسنی، عضو مجلس نماینده‌گان اظهار داشت: این چالش ساز است. فساد در گمرک‌ها نیازیه توجه جدی دارد چون حلقه‌های گوناگون در آن شامل اند. وزارت مالیه می‌گوید که در مبارزه با فساد در گمرک‌ها کارهای زیادی انجام شده‌اند. شمروزخان مسجدی، سخن‌گوی وزارت مالیه بیان داشت: وزارت مالیه برای اصلاحات در گمرک‌ها و نهادهای مالیه دهی کارهای زیادی کرده است و در این بخش زیربنای‌های زیادی ایجاد شده‌اند و افرادی را که متهم به فساد بوده‌اند به نهادهای عدلی و قضایی معرفی کرده‌اند. پیش از این بارها از وجود فساد گسترده در گمرک‌ها گزارش شده است.

کاهش نرخ سنجش هر کیلوگرام طلا از ۲۵ هزار دالر به دهزار دالر

پیش از این نرخ سنجش هر کیلوگرام طلا در گمرکها ۲۵ هزار دالر بود.

افغانستان یکی از کشورهای بزرگ وارداتی طلا در منطقه است، اما بر بنیاد اطلاعات اتاق پیشه‌وران تاکنون به علت بلند بودن نرخ سنجش طلا در گمرکها، بخش بزرگی این طلاها از راههای قاچاقی وارد کشور می‌شد. حسن سپاهی، رئیس اتاق پیشه‌وران و دکانداران گفت: پس از تلاش‌های اتاق و سرانجام شورای عالی اقتصادی نرخ سنجش طلا را از ۲۵ هزار دالر فی کیلوگرام در گمرکها به ده هزار دالر کاهش داد. این کار گذشته از کاهش واردات غیرقانونی طلا به کشور، زمینه‌ها را برای افزایش درآمدهای دولت فراهم می‌سازد. در همین حال مسوولان اتحادیه زرگران کابل می‌گویند که با کاهش نرخ سنجش طلا در گمرکها حکومت درآمدهای هنگفتی در این بخش گردآوری خواهد کرد. ذبیح‌الله حبیبی، رئیس این اتحادیه بیان داشت: این کار به تجارت ما بسیار سودمند است. پیش از این مشکلات در واردات طلا بسیار زیاد بود و اکنون که نرخ آن در دیتابیس گمرکها کاهش یافته است جلو مشکلات گرفته خواهد شد. هرچند از میزان واردات سالانه طلا به افغانستان اطلاعات دقیق در دست نیست، اما بر بنیاد سنجش‌های نخستین اتاق پیشه‌وران و دکانداران، سالان هزارها کیلوگرام طلا و زیورات به کشور وارد می‌شود.

رگود نود درصدی صادرات افغانستان در پی شیوع کرونا

کرونا در روسیه؛ ۱۷۴ تن در یک شبانه‌روز در روسیه جان باختند پزشکان شفاخانه استقلال از سوی بیمارداران تهدید شده‌اند اتاق تجارت و سرمایه گذاری می‌گوید که

درماه حمل امسال تنها به ارزش سه میلیون دالر کالاها از کشور صادر شده‌اند در حالیکه این رقم درماه حمل سال پاره به شصت میلیون دالر می‌رسید. آمارهای اتاق تجارت و سرمایه گذاری نشان میدهند که در دوماه اخیر در کنار رگود نود درصدی صادرات کشور به خارج، واردات نیزتاً شصت درصد کاهش داشته‌اند. سید زمان هاشمی، رئیس هیئت عامل اتاق تجارت و سرمایه گذاری گفت: متناسفانه صادرات ما به شدت کاهش داشته و واردات ما هم منحصر به

چند اقلام محدود به ادویه جات طبی، تجهیزات طبی، مواد شوینده و مواد اولیه بود. شماری از بازار گانان می‌گویند که حکومت باید با برنامه ریزی‌های لازم در این بخش کار کند در غیر آن این وضع سبب زیان‌های جبران ناپذیری به پیکربازرگانی خارجی وارد خواهد کرد. حمید گردیزی، یکی از این بازار گانان گفت: تاجران ما به مشکلات اقتصادی بیشتر رو برو استند، نمی‌توانند جنس را صادر کنند، نمی‌توانند د بازار حتی عرضه نمایه. همزمان با کاهش بازارگانی کشور، محدودیت‌های دوماه اخیر به بازارگانی کوچک در داخل کشور نیز زیان زده است. شماری از آگاهان از حکومت می‌خواهند که برنامه‌های حمایتی از سرمایه گذاری‌های کوچک در کشور روی دست گیرد. احمد فهیم دیدار، مسؤول شرکت اغیز گفت: دولت ما در موقع مختلف تدبیر خود را داشته ولی همیشه در ساحه عملی به کندی مواجه بوده. شیوع کرونا و وضع محدودیت‌های بر گشت و گذار دلیل اصلی این وضعیت گفته می‌شود.

پیامد اقتصادی کرونا؛ فعالیت ۴۰ درصد کارخانه‌ها متوقف شده‌اند

کرونا در روسیه؛ ۱۷۴ تن در یک شبانه‌روز در روسیه جان باختند افغانستان بلندترین رقم مبتلایان به کووید-۱۹ را در ۲۴ ساعت ثبت کرد یافته‌های اتاق معادن و صنایع نشان می‌دهند که در جریان دو ماه به علت شیوع ویروس کرونا و توقف کاروبار در کشور، فعالیت ۴۰ درصد کارخانه‌ها در سرتاسر کشور متوقف شده‌اند. برینیاد این یافته‌ها، ۳۰ درصد کارخانه در کشور هم نیمه فعال استند. مسؤولان اتاق معادن و صنایع می‌گویند در این مدت بیشترین کارخانه‌ها در کشور به علت کمبود موادخام و نبود بازار برای

فراورده‌ها از فعالیت بازمانده‌اند. سخن‌آحمد پیمان، معاون اتاق صنایع و معادن گفت: کمبود موادخام ما، نبود بازارها، مسدود شدن مارکیت‌ها و مشکلات دیگر که در کل وضعیت افغانستان در قرنطین به سر می‌برد؛ این‌ها همان وضعیت را به وجود آورد تا که در حدود ۴۰ درصد یا ۵۰ درصد توقف فابریکات و ۳۰ درصد نیمه توقف و از دست دادن اکثر کارگرهای خود شدیم. عبدالوکیل که مالک یک کارخانه در پارک‌های صنعتی کابل است، می‌گوید که از نزدیک به سه ماه کاروبارش متوقف است و گذیر شده‌است تمام کارمندانش را بیرون کند: فابریکه تولیدی پیپ داریم . کارهای ساختمانی که بند باشد، ما سقوط می‌کنیم. حمید گردیزی، کارخانه‌دار نیز گفت: کارهایی را که ما آغاز کردیم، بنابر همین مشکلات ناشی از بی امنیتی نتوانستیم به اتمام برسانیم. این درحالی است که پیش از این حکومت بارها از طرح یک برنامه برای حمایت از صنایع کشور خبرداده است. اما شماری از کارخانه‌داران می‌گویند که تاکنون از این برنامه خبری نیست در این باره وزارت صنعت و تجارت چیزی نمی‌گوید.

با وجود بازشدن مرزها بهای کالا همچنان در بازارها بلند است

شهروندان می‌گویند که بخش خصوصی و حکومت نتوانسته‌اند از گرانفروشی‌ها در بازارها جلوگیری کنند. با وجودی که مرزها به روی واردات در کشور باز شده‌اند، اما بهای کالاهای به ویژه بهای خواربار در بازارهای کشور همچنان بلند است. شماری از باشندگان پایتخت می‌گویند که هم‌اکنون نیز خواربار و میوه‌های تازه در بازارها به نرخ بیست روز پیش بفروش می‌رسند. آنان می‌گویند که بخش خصوصی و حکومت نتوانسته‌اند از گرانفروشی‌ها در بازارها جلوگیری کنند.

نریز احمد، باشنده پایتخت گفت: فروشنده‌ها از خدا نمی‌ترسند. هر روز نرخ‌ها را بلند می‌برند. عبدالرقیب، باشنده دیگر پایتخت نیز افزود: مردم غریب استتند، قیمت‌ها بلند؛ هیچ‌کس توان خرید ندارند نمی‌دانم چه کنیم؟ شماری از فروشنده‌گان نیز درباره بلند بودن بهای خواربار در بازارها گفته‌های متفاوتی دارند. شیرآغا، دکاندار در بازار تهیه مسکن کابل بیان داشت: قیمت‌ها مشخص نیست. روز گذشته که آرد یک بوجی به ۱۸۰۰ افغانی بود، امروز به ۱۹۰۰ رسیده و دکانداران هم بیست افغانی مفاد را به آن علاوه می‌کنند. اتاق تجارت و سرمایه‌گذاری، وجود احتکار و گرانفروشی‌ها را در بازارها رد نمی‌کند و می‌گوید که در حال حاضر هیچ علتی برای بهای بلند کالاهای در بازارها وجود ندارد. سید زمان هاشمی، رئیس هیئت عامل اتاق تجارت و سرمایه‌گذاری اظهار داشت: بنادر باز استند و بازرگانی ما به‌گونه عادی ادامه دارد؛ بناء امکان دارد که مشکل احتکار باشد و مردم قیمت بفروشد. موفق به دریافت نظر وزارت صنعت و تجارت در این باره نشدیم.

مجلس نماینده‌گان چندین مسؤول گمرک‌ها را به لوى سارنوالى معرفى کرد

وزارت ماليه مى گويد که تاکنون به گونه رسمي به آنان در اين باره چيزی نرسيده است. کميسيون مالي و بودجه مجلس نماینده‌گان، معين عوايد و گمرک‌های وزارت ماليه با ريسان گمرک‌های کابل و هرات و نيز ريس تعيين گردیده است. تنفيظ قانون گمرک‌های وزارت ماليه و همين طور معاعون صادرات و واردات گمرک فراه را به لوى سارنوالى معرفى کرده است. اعضای اين کميسيون مى گويند که بر بنیاد اسناد دست داشته، اين مقام‌های بلندپایه وزارت ماليه در فساد گسترده و گزینش افراد مفسد در گمرک‌ها دست دارند. سيد

عظمي كيرزانى، عضو کميسيون مالي و بودجه مجلس نماینده‌گان گفت: اين‌ها مامورين گمرک‌ها را به اخراج از کار تهدید کرده‌اند. سه موتمر ادویه از گمرک بعدا از سوی پوليس قطعه گمرک‌ها متوقف گردیده است، چهارم، جمع‌اوری پول از کميشن کاران. مير افغان صافى، ريس کميسيون مالي و بودجه مجلس نماینده‌گان نيز افزاود: روزانه تا صد موتر کالاهای از گمرک هرات بدون استناد بغيرون ميشود. سى و شش موتمری که با استناد جعلی رها شده بودند از سوی ريس بوده است. سخن‌گوی وزارت ماليه مى گويد که تاکنون به گونه رسمي به آنان در اين باره چيزی نرسيده است. از سوی هم، ديده‌بان شفافيت وجود فساد گسترده را در گمرک‌های کشور نگران کننده مى داند. ابراهيم خان ابراهيم خيل، پژوهشگر ديده‌بان شفافيت افغانستان بيان داشت: حکومت سالانه ميليون‌ها افغاني را از گمرک‌ها ازدست مى دهد و علت آن هم نبود يك اداره مستقل برای گمرک‌ها و مشکلات در اين بخش است. اتفاق تجارت و سرمایه‌گذاري مى گويد که در روند فساد در گمرک‌ها به شمول زورمندان و شمارى از نماینده‌گان مردم مقام‌های بلندپایه حکومت نيز دست دارند. خانجان الكوزى، عضو اتفاق تجارت و سرمایه‌گذاري اظهار داشت: واقعا در اين فساد تنها که مسوولان وزارت ماليه مسؤول نيستند بل زورمندان و شمارى از نماینده‌گان نيز دخيل هستند.

سپرده‌های بانکی در سه ماه نخست سال روان میلادی ده درصد کاهش یافته

وضع محدودیت‌ها ازبهر جلوگیری از گسترش ویروس کرونا اثرهای مثبتی بر کارت‌های بانکی داشته‌است. آمارهای اتحادیه بانک‌ها نشان می‌دهند که در سه ماه نخست سال روان میلادی در مقایسه با سه ماه اخیر سال گذشته میلادی، سپرده‌های بانکی در حدود ۵ درصد کاهش یافته‌است. افزون بر سپرده‌های بانکی، دارایی‌ها، سرمایه و قرضه‌دهی بانک‌ها نیز با کاهش روبرو شده‌اند. اما اتحادیه بانک‌ها می‌گوید که با وجود شیوع ویروس کرونا و تأثیرات آن بر اقتصاد، در حدود ۱۶۰ میلیارد افغانی پول نقد در بانک‌ها، نقدینگی بانک‌ها کاهش نیافته‌است. ادریس علمی، مسؤول ارتباطات و پژوهش‌های اتحادیه بانک‌ها گفت: در حدود ۳,۸ میلیون دالر که داعیه بانک‌ها است و ۲۸۵ میلیون افغانی که شش درصد پول شان نقدینه است یعنی پول نقد کاپی در بانک‌ها وجود دارد. در سه ماه نخست سال روان میلادی، افزون بر کاهش ده درصدی سپرده‌های بانکی، دارایی بانک‌ها نزدیک نه درصد و سرمایه آن‌ها در حدود سه درصد کاهش داشته‌است. نایب خان جمال، آمر عمومی سیاست پولی بانک مرکزی در این باره اظهار داشت: افغانستان بانک، به همه بانک‌های تجاری و همه ادارات مالی و تجاری یک بست خاص داد که هدف این بسته‌ها این بود تا فعالیت بانک‌ها ادامه پیدا کند.

سهولت‌هایی در گزارش‌دهی بانک‌ها به بانک مرکزی و نیز در قرضه‌دهی بانک‌ها، از برنامه‌های بانک مرکزی برای کمک به بانک‌ها بوده است. اما، آگاهان امور بانک‌داری می‌گوید که بانک مرکزی باید از صندوق جهانی پول برای کمک به بانک‌ها قرضه بگیرد. سلیمان توفان، آگاه امور بانکی بیان داشت: ۳۰۰ تا ۴۰۰

میلیون دالر قرضه درخواست کند تا بتوانند با فیصدی بسیار پایین، حتی نزدیک به صفر فیصد اگر آن‌ها قرضه بدند برای دراز مدت و این‌ها بتوانند تمویل بکنند نهادهای مالی را تا بتوانند از گزند کووید نزدیک نهادهای مالی در امان باشد. از سویی هم، وضع محدودیت‌ها ازبهر جلوگیری از گسترش ویروس کرونا اثرهای مثبتی بر کارت‌گیری از کارت‌های بانکی داشته‌است. اتحادیه بانک‌ها می‌گوید که توزیع کارت‌های بانکی در سه ماه نخست سال روان میلادی بیست و چهار درصد افزایش یافته‌است.

هرات کي د خياطي یوې کارخونې د ورپښمي ماسکونو تولید پیل کړ

د دغې کارخونې د څېښته پر ګډون، ۴۰ تنه نور کارکوونکي پر کار بوخت دي، او مېرمني له کورونو ماسک تولید وي. په هرات ولایت کي د خياطي یوې کارخونې له ۱۵ ورځو راهیسي له ورپښمي توکر د ماسکونو جوړول پیل کړي دي چې تراوسه یې ۵۰۰۰ ماسکونه تولید کړي دي.

د کارخونې څېښته وايي چې د دا ډول ماسکونو د استفادې لپاره ورپښمي توکر پېر ګټور دي او تر پېره بریده د کورونا ویروس له خپرپدا مخنيوی کوي. د دغې کارخونې څېښته ریکا سادات وايي چې پخوا یې د ورپښمي جامو تولیدات لرل، خو د کورونا ویروس له خپرپدو سره اوس یې پربکړه کړي ده چې له ورپښمي توکر خڅه ماسک جور کړي. مېرمن سادات په دې اړه وویل: مور پربکړه وکړه چې ماسکونه جور کړو او د جامو تولید له ماسک سره بدل کړل. د هغوي یو ډول له نخڅه خپلو هبادوالو ته جوروو او د هغه بل ډول چې له ورپښمو دی د پلور لپاره بهر ته جوروو. د دغه کار خونې مالکه وايي چې د ورپښمو صنعت ځور ته په ګټو، غواړو چې له دې لاري د هرات تولید شویو ورپښمو لپاره، بازار پیدا کړي. مېرمن سادات زیاتوی: د لېرد په حالت کي دې، ځکه لړه وخت کېږي چې مور استولی دي. انځورونه او بېلګۍ مو چې استولی دي پېر یې خوبش کړي دي، له همدي امله مور ۳۰۰۰ ماسکونه چمتو کړي دي. د ریکا سادات ترڅنګ په دغې کارخونه کې ۴۰ نور کارکوونکي هم پر کار بوخت دي، چې سېري په کارخونه او مېرمني هم په کور کې ماسکونه تولیدوي. یو له خياطانو په دې اړه وویل: د دې لپاره چې د کورونا ناروغری هباد ته راغلي ده، مور له ورپښمو کيفيت لرونکي ماسکونه تولید کړي دي او غواړو چې د دغو ماسکونو له تولید سره د خپلو هبادوالو ژوند وژغورو. بل خياط میریاور هم خرګندوی: د ورپښمو توکر دی او کيفيت یې پېر لور دی او مور دغه ماسک جوروو او له ټېټې بېي سره یې پلورو. د دغو کارکوونکو په وینا دننه په ماسک کې له نخي توکر هم استفاده کوي، چې د مخ د جلد لپاره پېر ګټور دي او همدارنګه دغه ماسکونه د مینځلو ورتیا لري.

د برپښنا ستنو ويچارېدو کابو ۸۰۰ مېلیونه افغانی زیان لرلی دی

په تېرو دوو اووننيو کي په کابل او پروان ولايټونو کي د برپښنا پنځه ستنی په نښه شوي دي چي په پايله کي بي د برپښنا شرکت یو کارکوونکي هم وژل شوي دي. د برپښنا شرکت وايي چي د کال له پیله تراوشه د ستنو ويچارېدو او برپښنايی مزو پرپکېدو، دغه شرکته ته کابو ۸۰۰ مېلیونه دالر زیان رسولی دي. له دي دلي، په څه باندي یوی وروستۍ میاشت کي د هباد په بېلاپېلو برخو کي د جګري له امله په څلونه د برپښنا ستنی ويچاري او مزي پري شوي دي، او یوازی په تېرو دوو اووننيو کي په کابل او پروان ولايټونو کي د برپښنا پنځه ستنی په نښه شوي دي. د برپښنا شرکت وياند وحیدالله توحیدي په دي اړه وايي: زمور زیان تراوشه دقیق شوي نه دي، ځکه چي په ځینو ځایونو کي لاهم کار روان دي. دا (۸۰۰ مېلیونه افغانی) زیان مستقيم او غیر مستقيم هغه دي چي د فني لګښتونو او همدارنګه د برپښنا د پېر له اړخه دا زیان مور ته رارسېدلی دي.

طالبان د برپښنا ستنو په ويچارېلو کي خپل لاس لرل رد کري او همدارنګه د چاه انځير - ګرشك د درې کيلومتره سرک د خرابولو په اړه رپوټونه هم ناسم او د شایعې خپرول ګنې او ویلي یې دي دغې ډلي یوازی د دغه وات په ځینو برخو کي ماینونه اېبني دي. بلخوا د ترانسپورت وزارت هم وايي هغه سرک چي په هلمند ولايت کي ويچار شوي، پر څه باندي ۳۳ مېلیونه دالرو جور شوي و. چي د هغه جورېدو څلور کاله وخت نیولی و، خو څلور میاشتی یې هم عمر ونه کړ. د ترانسپورت وزارت وايي چي د دغه سرک د ويچارېدو د څېرنې په حال کي دي او تراوشه روښانه نه ده، چي د دغه سرک څه باندي ۳۱ کيلومترو له منځه د هغه خو کيلومتره اوس ويچار شوي دي دي. د ترانسپورت وزارت وياند علي سينا سايد په دي اړه وویل: په ۱۳۹۸ کال کي د څه باندي ۳۳ مېلیونه دالرو په لګښت د دغې پروژې کار پاڼه ته ورسېد، خو له بده مرغه د مخالفو وسله والود بریدونو له امله په دغه سرک کي ځینې ويچاري رامنځته شوي دي. ځینې هپوادوال هم وايي چي په وروستيو میاشتو کي بېکاري هم زیاته شوي ده.

طالبانو فاریاب ته د ترکمنستان د مرستو د لپور اجازه نه ده ورکړي

اته ورځی مخکي د ترکمنستان کرنیز او خوراکي توکي د اقینې بندر له لاري افغانستان ته راورسېدل د یوې اوونې په تېرېدو سره طالبانو تر اوسمه اجازه نه ده ورکړي چې د روژي میاشتی او کرونا ویروس ناورین لپاره د ترکمنستان شوي مرستي فاریاب ته ورسېږي. د ترکمنستان حکومت یوه اوونې مخکي بي وزلو خلکو سره د روژي مبارکي میاشتی رارسېدو او د کرونا ناورین په موخته د خوراکي او کرنیزو توکو مرسته افغانستان ته ولپوله، خو طالبانو تر اوسمه اجازه نه ده ورکړي چې دا مرستي د میمني بنار ته ورسېږي او پر بي وزلو خلکو وویشل شي. د فاریاب والي، نقیب الله فایق وايی چې له خوراکي توکو ډک موټرونې شیرینتګاب ولسوالۍ کي دی او بنایي پېږي بي خراب شي. نوموری د طالبانو دا کار بشري جنایت بولی: طالبانو دا مرستي گرځولي دي. یو موټر یې خپلې پوځي قرارګاه ته وری او غلا کړي یې دی او نور څلور موټر د لمړ لاندی ولاړ دی، هغه ترکاري وه، د چرګو هګي وي بنایي خراب شي.

دغو مرستو کي ۳۵ تنه رومي بانجان، ۲۰ تنه ترکاري، ۸ تنه بسکويت او چاکلیت، ۱۲ تنه غير الكولي خښاک او ۱۶۱۸ کارتنه هم د چرګو هګي شاملې دي. د فاریاب اوسبدونکي وايی چې د طالبانو دغه کار ته حیران شوي دي او له دي ډلي غواړي، حداقل دا مرستي تر واک لاندی سیمو کي بي بي وزلو خلکو باندی وویشي. د فاریاب اوسبدونکي، فرشید په دي تراو وايی: دا مرستي بي وزه او فقیرو خلکو ته راغلي وي، د خدا پیغمبر وايی چې د یتیم ما مه خورئ، یتیم د اخترت په ورخ کي پوښته کوي چې زما حق مو ولې خورلې. د فایاب بل اوسبدونکي، احسان زیاتوی: د دی پر ئای چې روژي میاشت کي له خلکو سره مرسته وکړي، خو د نورو هپوادونو مرسته هم نه پرېږدي، دا مرستي له بل هپواده غریبو خلکو ته راغلي دي. مور هڅه وکړه چې په دي اړه د طالبانو نظر واخلو، خو بي پایلې وه. په همدي حال کي د فاریاب ولايت سیمه بیز چارواکي وايی چې هپواد کي د کرونا ویروس خپرېدو له کبله د خلکو اقتصادي حالت بنه نه دي او د ترکمنستان دا مرستي په داسې حال کي ارزښت لري.

کابل کې د هتیوالو اعتراض

د کابل بنار په مندوی کې حینې هتیوال وایې چې د ورځی په مندوی او ده افغانانو کې خو سوداګریز مرکزونه د بیو په ورکولو سره خپل کارونه مخته بیاېي. په کابل بنار کې په لسکونه هتیوال د کابل ولايت مقام مخي ته په لاريون لاس پوري کړ. هغوي د کابل ولايت حینې چارواکي په دوګونی چاند تورن وي او وایې چې د پیسو پر اخیستو پلورنځیو ته د فعالیت اجازه ورکوي. هغه انځورنه چې رسبدلي دي د دی بنوونه کوي چې د بېلاښلو کارو بار د مخنيوي سربېره، د کابل بنار په مندوی کې بېرى پلورنځی،

سهار مهال پرانیستل کېږي او خپل کارو بار ته په عادي توګه دوام ورکوي. یو له دغو معترضو هتیوالو میرویس په دی اړه وویل: قانون باید پر تولو یو شان عملی شي؛ بدی او د بیو اخیستل باید نه وي. د کابل بنار په مندوی کې حینې هتیوال وایې چې د ورځی په مندوی او ده افغانانو کې خو سوداګریز مرکزونه د بیو په ورکولو سره خپل کارونه مخته بیاېي. یو له دغو هتیوالو اېمل په دی اړه څرګندوي: خو مارکېټونه په ناقافونه توګه او د پیسو په بدل کې فعالیت لري. شونی ده چې له هغوي بېرى پیسي غواړي چې نه شي بې ورکولای له همدي امله هغوي ته د فعالیت اجازه نه ورکوي. بل هتیوال محمد سرور هم زیاتوی: هتیوال د ولايت له دروازې سره راټول شوي. له هغه ځایه یې مور دارالامان ته ولپرلوا چې د والي صاحب سره ووینو. په بېرو ستونزو سره مو ځان هلته ورسوه او تر څلورو بجو مو له والي صاحب سره د لیدو وخت واخیست. الله لوړۍ ورځی چې په کابل کې محدودیتونو ولګول شول، حینې امنیتی ټواکونه په بېلاښلو برخو کې د اخازیو په اخیستو تورن شول. اوس لیدل کېږي چې کسې کاران د خپلو هتیو د پرانیستو لپاره د هڅو له زیاتوالی سره دغه تورونه او ستونزې زیاتې شوي دي. بلخوا د کورنیو چارو وزارت نوماند وزیر د یکشنبې په ورڅ د مشرانو جرګي په غونډه کې وویل چې یو زره او ۲۰۰ تنه پولیس د فساد په تور لوېي خارنوالي ته معرفې شوي دي.

حکومت د غوري سمنت کارخونو ټروني شرکته د زیان جبران ورکوي

د افغان انوسیمنت شرکت مسؤول له حکومت سره د دغه شرکت د حساب د تصفیي په بهير کي له پرمختګونو خبر ورکوي. له دوو ګلونو راهیسي چې د اقتصاد عالي شورا له خوا د غوري سمنت کارخونو ټرون فسخه شوی دی، له ټروني شرکت سره د دغې پروژي د نه حلېدو له امله، نه حکومت توائبلي چې دغې پروژي ته بل ټرونوال پیدا کري او نه هم دغه ټروني شرکت توائبلي چې په دغې پروژه کي لکېدلې پانګه په بل ځای کي ولکوي. د افغان انوسیمنت شرکت چې د غوري سمنتو کارخونو ټرون درلود، خو دغه ټرون د اقتصاد عالي شورا له خوا لغوه شو او د دغه کارخونو مسؤولیت حکومت په غاره واخیست. اوس د افغان انوسیمنت شرکت مسؤول له حکومت سره د دغه شرکت د حساب د تصفیي په بهير کي له پرمختګونو خبر ورکوي. د انوسیمنت د شرکت مسؤول جاوبه جیجون وايی چې حکومت دغه شرکت ته د خساری جبران ته چمتو شوی دی: کابو اتلس میاشتی مخکي د غوري سمنتو کارخونه له مور څخه د کانونو وزارت تسلیمي واخیسته او زمور حقوقی مسایل پاتې و. د قانون حاکمیت عالي شورا کي ریبیس صاحب زمور د ستونزو په اړه چې مور لرلې پربکره وکړه او هغه یې رفع کړي. د دغه شرکت د شمبرو پر بنست افغان حکومت د غوري سمنتو په کارخونو کي د دغه شرکت ۶۲ مبلیون ډالري پانګونه تثبیت کري او تاکل شوی چې د وروستیو څېرنو څخه وروسته د دغه پیسو یوه برخه دغه شرکت ته بېرته ورکړل شي. د کانونو وزیر هم د غوري سمنتو د پروژي له مخکنی ټروني (قراردادي) سره د حساب په پاکولو کي د پرمختګ خبره کوي. خو هغه پیسی نه تاییدوي چې شرکت وايی پانګونه بي کري ده. د کانونو وزارت ویاند عبدالقدیر مطفي په دې اړه وویل: یوه نه حل شوی موضوع دا ده چې د هغوي اسناد سوچبدلي دي. په دې وروستیو کي د کانونو، سوداګرۍ او صنعت، ترانسپورت وزارتونو او همدارنګه د چارو اداري یو واک لرونکي پلاوی تعیین شوی چې سیمي ته ولاړ شي او د کمپنۍ د پانګونې په اړه شواهد او ریبوت چمتو کري چې دغه ریبوت د قانون حاکمیت عالي اداري ته واستول شوی چې په اړه یې پربکړه وشي. په تېرو څه باندي اتلسو ګلونو کي حقوقی ستونزی تل هغه ننګونې وي چې د غوري سمنتو؛ د عینکو مس او د آمو سیند د تېلو د پروژو په څېر یې د کانونو پروژي له بې برخیک حالت سره مخ کري دي. د سوداګرۍ او پانګونې خونه وايی چې د غوري سمنتو د پروژي د حقوقی ستونزو حل کېدل د نورو پروژو د حقوقی ستونزو د حل کېدو لپاره زیری او دغه راز د کانونو په برخه کي پانګونو ته د پانګوالو د هڅېدو لام کېدای شي. د سوداګرۍ او پانګونې خونې د عامل پلاوی ریبیس سید زمان هاشمي په دې اړه څرګنده کړه: د دولت او د پانګوال ترمنځ د غوري سمنتو د حقوقی ستونزو حل د افغانستان د پانګونې تولنې لپاره یو یول زیری دی او دا د خصوصي سکتور لپاره یو ډېر بنه فرصت او هيله مني رامنځته کوي چې افغان حکومت د پانګونې په برخه کي هکاري او د فرصنونو رامنځته کولو ته ژمن دی. له افغان انوسیمنت شرکت سره د غوري سمنتو د کارخونو ټرون له لغوه کېدو اووه میاشتی وروسته د دی فابریکي مسؤولیت لوړۍ د کانونو وزارت، وروسته د ولسمشری مانۍ عملیاتي اداري او بالاخره د ملي پراختیا شرکت ته وسپارل شو. سرچینې وايی چې چینایانو په دې کارخونه کي پانګونې ته زړه بنه کري دی او دېر ژر به له هغوي سره د غوري سمنتو د درېبېمي فابریکي د پانګونې ټرون چې په یوې شېږ او ورڅ کي به د شېر زړه ته سمنتو د تولید ظرفیت ولري؛ لاسلیک کړي.

افغانانو تپر کال له بھره افغانستان ته ۹۰۰ میلیون دالر استولی

نړیوال بانک په یوه تازه رپوت کي د کورونا کرکچ د کدوالي له پلوه خېرلي دي. افغان وګري هر کال له هېواده بھر افغانستان ته خپلو کورنيو او خپلوانو ته یو دېر شمېر پیسي استولي. نړیوال بانک د دغو پیسو شمېر په تپر زردیز کال کي ۹۰۰ میلیونه دالر او مرکزي بانک څه باندي ۷۵۳ میلیونه دالر بنېي. نړیوال بانک په یوه تازه رپوت کي د کورونا کرکچ د کدوالي له پلوه خېرلي دي. د دغه رپوت له مخي سېرکال به په نړیوال رمتیس يا هغو پیسو کي چې کدوال یې خپلو هېوادونو ته لپوري؛ د تپر کال پرتله ۱۰۹ میلیارد دالره کموالي راشي او د سوبلي آسيا په هېوادونو کي به په ۲۲ سلنی کموالي سره له ۱۴۰ میلیارد دالرو نه ۱۰۹ میلیارد دالرو ته ورسېري. د کدوالو چارو وزارت د شمېرو له مخي افغانستان په بېلاېبلو هېوادونو کي شپږ میلیون وپنځه سوه زره کدوال لري چې دېری یې کارګران دي. د کدوالو چارو وزیر سید حسین عالمي بلخي په دې اړه وویل: په افغانستان څلوبنت کاله جګره ده. څه باندي ۵۰ سلنې خلک د بې وزلى کربنى لاندي دي او په افغانستان کي د بې کاري نرخ هم دېر لور شوی دي. نو خلک له کومي معجزي سره ژوند کوي. تکي همدله دې چې د خلکو ژوند په هغو مرستو پوری تپلی دې چې کدوال له بھره استوی. د اقتصادي چارو کارپوه ايرج فقيري هم وايي: دا دې لامل کېږي چې په افغانستان کي د ارزۍ کموالي رامنځته شي او د افغانستان پیسو ارزښت کم شي او بې کاري په افغانستان کي زياته شي. نړیوال بانک وايي لکه څنګه چې دا پیسي د لو او منځني عايد لرونکو کورنيو حسابونو ته لوپوري؛ د هغو کمبنت بي وزلي زیاتولای شي. د اقتصاد وزارت ويائند سهراب بهمن څرګندوي: دقیقاً دغه کورنۍ اغېزمنې کوي او د دې لامل کېږي چې د عوایدو یوه برخه یې تیټه شي او که چېږي هغه کورنۍ چې تر دېرې پر دغو پیسو پوری تپلی دې کولای شي چې حتا له بې وزلى سره یې لاس او ګرپوان کړي. د رمتیس کمبنت پر هغو پیسو چې له هېواد نه بھر هېواد ته راول کېږي یوازې د کورونا ویروس د پراختیا پایله نه ده. صادرات او له هېواد نه بھر کي هم د افغانستان د شرکتونو د توکو پلورل خورا زیانمن شوی دي. د کوچي برند ریس قیوم معین وايي: معمول هغه څه مو چې په کوچي برخه کي لرل بنکلې جامۍ وي چې تراوسه په توله نړۍ کي د هغه بازارونه غلي دي. زموږ پر کار او بار یې دېرې اغېزه کړي ده او اصلًا زموږ کار او بار یې درولی دي. بل خوا د کورونا ویروس د پراختیا په لړ کي په تپرو دوو میاشتو کي څه باندي دووه سوه زره افغان کدوال هېواد ته راستانه شوی دي؛ له دې ډلي له متحده عربی اماراتو څه باندي دیارلس زره تنه چې دېری یې کارګران دي راستانه شوی دي. د هغوى په راستېدو سره نه یوازې د کورنيو د عايدو سرچینه بندې شوی ده، بلکې د افغانستان د کار پر بازار هم فشان زیات شوی دي.

د کرونا ویروس مبارزی لپاره د نړی ۶۰۰ میلیون دالره مرسته

چین، عربی متحده اماراتو، ایران او چک هم له افغانستان سره د کرونا ویروس مبارزی په موخه د روغتیابی توکو مرسته کړي ده هېواد کې د کرونا ویروس خپرېدو سره پېر شمېر هېوادونو خپلې مرستي له دغې بنکارندې سره د مبارزې په موخه افغانستان ته ځانګړي کړي دي. نړيوالي تولني تر اوسه افغانستان سره د کرونا ویروس مبارزې په موخه د ۶۰۰ میلیون دالرو مرسته کړي ده چې له دې ډلي ۱۰۰ میلیونه نړيوال بانک، ۱۱۷۰ میلیونه اروپاپي تولني، ۲۲۰ میلیون دالره پور د پیسو نړيوال صندوق، ۴۰ میلیونه د اسیا پراختیابی بانک و ۳۵ میلیونه هم امریکا متحده ایالاتو ژمنه کړي ده. چین، عربی متحده اماراتو، ایران او چک هم له افغانستان سره د کرونا ویروس مبارزې په موخه د روغتیابی توکو مرسته کړي ده. د اسیا پراختیابی بانک ریپس، نارندا سنگرو وايي: د اسیا پراختیابی بانک له کرونا ویروس سره د مبارزې په موخه مرستي تصویب کړي دي. ۴۰ میلیونه دالره مرسته به د روغتونو جوړولو، روغتیابی توکو او نورو برخو کې ولګول شي. په همدي حال کې د مالیي وزارت ویلې دې چې د کرونا ویروس سره د مبارزې په موخه بودجه کې ۲۹ میلیارډ افغانی تعديلات راغلي، خو تر اوسه ارورندو بنستونو د لګښتونو په تراو راپور نه دې وړاندۍ کړي. د یاد وزارت ویاند، شمروز خان مسجدي وايي: د کرونا مسلی بهير نړيوال بانک د ۴۰۰ میلیونو دالرو مرستي ژمنه کړي ده، چې هغه د ۲۰۲۰ زیردیز کال لپاره تشويقي مرسته ده او ۲۰۰ میلیون دالره یې لیږدول شوي هم ده. د عامې روغتیا وزارت مرستیال، وحید مجروح زیاتوی: اروپاپي تولني د ۵۰ میلیون یورو ژمنه کړي ده او تر اوسه پري تخنیکي بحث روان دې چې کومو برخو کې ولګول شي. د ولسي جرګي مالي کمپسیون بودجه جکې د تعديلاتو رامنځته کېدل د پونتني وړ بولي. د یاد کمپسیون غږي، سید عظیم کبرزانی خرګندوي: عملیاتي واحدونو ته د ۵ میلیاردو تعديل بیله موضوع ده چې مالي کال کې یې اته میلیارډ غونتنې وي، يعني په توله کې ۱۳ میلیارډ کم او زیات شوي دي. د ولسي جرګي بل غږي، هدي راسخ زیاتوی: حکومت د بودجي لګښت کې لازم ظرفیت نه دې رامنځته کړي. حکومت مخکي له دې د لوړۍ مرستیال، امر الله صالح په مشری د نړيوالو مرستو مدیریت لپاره کمېته ټاکلې وه او غونتنې یې کړي وه چې نړيوالي مرستي د دغې کمېتي له لاري خصوصي برخو ته ورکړل شي.

ننگرهار کي د ڄمکني توت حاصل زيات شوي؛ کرونڊگر سري خوني غواوري

ننگرهار کي د ڄمکني توت
تولولو موسم په
رارسپدو سره د
دغه ولايت
کرونڊگر د
حاصلاتو له
زياتولي خوبش دي
په دي وروستيو
کي ننگرهار
ولايت کي د
ڄمکنيو توتابونو
کرکلي دود سره د
ياد ولايت د کرني
زياست وايي چي
پر کابو ۵۰ جريبه
ڄمکه دغه کريز
توكى کرل شوي
دي. په همدي حال
کي، سرکال
کرونڊگر خوشاله
دي او وايي چي
سرکال يې
حاصلات زيات

شوي دي. همداراز ننگرهار کي بزگران وايي سرکال د ڄمکني توتو حاصلات د تپرو کالونو پرتله څو برابره زيات شوي دي. دو زياتولي حکومت دي د بازار موندلو ترڅنک د ڄمکني توت د ساتلو لپاره سري خوني ورته جوره کري. کرونڊگر، عبدالرحمان زياتولي: زما خپله دا شپارسم کال دي چي ڄمکني توتان کرمه، ددي مارکيت برابر دي او زامينه هم ورته برابره ده مخکي به يې زياتي پيسې نه کولي اوس چي مارکيت ته ورسوو یو قوتې به سل افغانۍ خرڅوو او توليد هم بنه دي. بزگران وايي د ګر هنې او بولکولو او ملدارۍ ریاست دي د ڄمکني توتابونو د کرکيلي بشه والي، عصرۍ ماشین الاتو ترڅنک ترلاسه شوي حاصلات دي په سمه توکه بسته بندې شي او بازار ته دي په بنه معیاري توګه ورلاندي شي ترڅو بنه ګټه وشي. بل بزگر، رحت الله څرګندوي: روميانو ورته پوتي په ڄمکه کي کښت کوو، هغه تاکونه یو یو ڄمکه کي خښوو، دا بیا یو کال بعد فصل ورکوي. په لوړي کال کي فصل نه ورکوي بیا وروسته په دوهم کال کي فصل ورکوي. همداراز بل بزگر، نور حمان زياتولي: ڄمکني توتان چي دي دا یوه نرمه مېوه ده، نړيوال بازار ورته جور شي، سري خوني ورته جور شي، معیاري پیکینګ ورته برابر شي، بیا دا پرمختک کولای شي بنه بازار ورته پیدا کيري د دهقانو ګټه به زياته شي.

ننګر هار کي د ڄمکني توtanو کرونده

په ورته مهال د ننګر هار د کرهنې، او بولکولو او مالداری ریاست مسوولان وايي د څو کالو راهسي په په دغه ولايت کي په از مېښتني دول د ڄمکني توtanو کرکيله پیل شوي ده دوي زياتوی په ننګر هار ڄمکني توtanو کښت بنه نتجه ورکړي ده. ننګر هار د کرهنې ، او بولکولو او مالداری ریاست ریيس، انعام الله ساپي په دې اړه بیانوی: له دې کښت څخه ده قنان خوشحال دي ، د ڄمکي سره توقف کړي دی مارکيت کي تقضا لوره ده ډير بنه نرخ باندي خرڅيري زمونږ نظر دادی راتلونونکو کالونو کي د از مېښتني پراو څخه وټو او تجارتی بنې په شان مخکي ټوو. د ننګر هار د کرهنې، او بولکولو او مالداری ریاست د شمېرو له مخي کروندگرو په دغه ولايت کي په پنځوس جريي ڄمکه کي ڄمکني توtan کرلي دي چې کال په تېريدو سره د بزگرانو علاقه دغه کښت سره مخ به زياتيدو ده.

د سیاسي هوکري له لاسلیک وروسته د پانګونی پراختیا ته هیلی

بل خوا د البيروني څېرنېز انسټیپیوټ وایي چې د افغانستان اقتصاد ۷۵ سلنې په نړیوالو مرستو پوري ترلى دي. د اشرف غني او د عبدالله عبدالله ترمنځ د سیاسي هوکري لاسلیک، د پانګونی پراختیا او د نړیوالی تولنۍ د مرستو زیاتوالي ته هیلی زیاتي کړي دي. د افغانستان اقتصاد لا هم له زیاتو ننګونو سره مخ دي؛ خو د سوداګرۍ او پانګونی خونې په باور د سیاسي اختلافونو په حل سره؛ هغه تر تولو لویه ننګونه چې له څه باندي شپرو میاشتو راهیسي د پانګوالو پر وراندي وه؛ لري شوي ده. د سوداګرۍ او پانګونی خونې د مدیره پلاوی غږی خانجان الكوزۍ وایي: سیاسي کړکېچ خصوصي سکتور ته ډېر زیانونه اړولي دي. مور فکر کوو هغه په سلګونه مېليونه ډالرو پانګونه چې تاکل شوي وه په افغانستان کې وشي، د همدغه سیاسي اختلافونو له امله ونه شوه او خلکو حتا خپلی کارخونې وترلى. په وروستيو میاشتو کې ملي او نړیوالو بنستونو په خپلو روپوتونو او څېرنو کې سیاسي ستونزو د ډېر د اقتصادي وضعیت د ودی پر وراندي ستونزه بلی ده او مالی وزارت هم منلي چې دغو ستونزو پر ملي عوایدو هم منفي اغږي لرلي دي. د صنایعو او کانونو خونې مرستیال سخي احمد پیمان وویل: د ساسی اختلافونو له امله د افغانستان خلکو او خصوصي سکتور لوره بیه پري کړه. دا هوکړه چې شوي د پانګوالو او صنایع خاوندانو لپاره ډېری هیلی راتوکلی دي. هیله ن یوو چې د افغانستان سیاسي مشرتابه له واحد فکر سره د افغانستان اقتصاد لپاره کار وکړي.

بل خوا د البيروني څېرنېز انسټیپیوټ وایي چې د افغانستان اقتصاد ۷۵ سلنې په نړیوالو مرستو پوري ترلى دي او مشروعیت او سیاسي تېکاوا د دغو مرستو د دوام لپاره یو واردمخه شرط دي. د البيروني انسټیپیوټ ریبیس نذير کېږي په دې اړه وویل: د تول ګډونه او تروني حکومت جورېدل د امریکا د هغه یو مېليارد ډالرو مرستي چې خندول شوي وه، د دوام لامل شي. همدارنګه ګښوا کفرانس چې تاکل شوي د روان کال په پای کې ترسره شي، د تروني حکومت له جورېدو ناشونې وه. نژدي دوه میاشتی وراندي امریکا متحده ایالتونو د سیاسي اختلافونو او هغه څه له امله چې د یوه تول ګډونه حکومت په جورېلو کې بی د افغان مشرانو ناکامي وبله، له افغانستان سره په خپلو مرستو کې د یو مېليارد ډالرو د کموالي خبر ورکړ او خبرداری یې ورکړ چې راتلونکی زیردیز کال به له دغو مرستو نه یو مېليارد ډالره نور هم کم شي.

په گمرکونو کي د فساد په اړه د روښیا د خار بنسټ اندېښه

د افغانستان د روښیا د خار بنسټ، په گمرکونو کي د فساد د مخنيوي لپاره د حکومت اقدامات دېر کم ګنی او وايي چي په دغې برخه کي حتا د ولسمشر ژمني هم عملی شوي نه دي. د دغه بنسټ چارواکي د حکومت په عايد لرونکو بنسټونو کي د پراخ فساد په اړه د رپوټونو د خپرېدو په غیرګون کي وايي چي په دغې برخه کي د حکومت بي پروايي دېر د اندېښني ور دي. د افغانستان د روښیا د خار بنسټ څېرونکي ناصر تيموري وايي: ولسمشر په گمرکونو کي د فساد شتون په اړه په څلونو اعتراض کړي دي خو د دغې ستونزی د حل لپاره بي اقدام نه دي کړي یو سوداګر احمد شاه هم.

وویل: په گمرکونو کي فساد نه یوازي دا چي کم شوي نه دي بلکي ورڅ په ورڅ زیات شوي دي؛ له دي مخکي ۲۰ تر ۳۰ زره کانټرونې توکي په غیر قانوني توګه طی مراحل کېږي او سل زره افغانی کېږي او دېری دغه پیسي چېب کي وهل کېږي. بلخوا د ولسي جرګي غري بېلاپلي کړي د حکومتي چارواکو په ګډون د گمرکونو په فساد کي شامل ګنی. د ولسي جرګي غري محمد عظيم محسني څرګنده کړه: دا د اندېښني ور دي. په گمرکونو کي فساد جدي پاملنۍ ته اړتیا لري څکه چي په هغه کي بېلاپلي کړي شاملې دي. د ماليي وزارت وايي چي په گمرکونو کي له فساد سره د مبارزي لپاره دېر کارونه کړي دي. د ماليي وزارت ويائند شروز خان مسجدي څرګندوي: د ماليي وزارت په گمرکونو او د ماليي ورکولو په بنسټونو کي د اصلاحاتو لپاره دېر کارونه کړي دي او په دي برخه کې دېر زېربناوی جور شوي دي او هغه کسان چې پر فساد تورن دي عدلې او قضائي بنسټونو ته معرفې کړي دي. له دي مخکي په گمرکونو کي د پراخ فساد په اړه په څلونه رپوټونه خپاره شوي دي .

په افغانستان کې په بې مخینې توګه د طلا د بازارونو ځور

د کورونا ویروس د خپرېدو او هېواد کې د گرڅنديز په لړ کي، د کابل د زرگرانو توګه د سرو مخینه توګه د سرو زورو د پلور له ځوره خبر ورکوي. د سرو زرو یو شمېر پلورونکي وايي چې د نژدي دوه میاشتو گرڅنديز له امله یې اوس کارونه له بې مخینې ځور سره مخ شوي دي. په کابل کې د سرو زرو پلورونکي فريد طلا وايي: بازارونه له سل سلنۍ څخه ۳۰ او یا هم ۴۰ سلنۍ ته راغلي دي. په کابل کې د سرو زرو پلورونکي عبدالميدين جويا هم څرګندوي: له هغې

وروسته کله چې افغانستان ته کورونا ویروس راغلي زموږ کار او بار کم شوي دي. د کابل د زرگرانو توګه د کابل په بازارونو کې د سرو زرو د پلور بې مخینې کمنېت هېواد ته د سرو زرو د وارداتو د کموالي لامل شوي دي. د کابل بنار د زرگرانو د ټولني رئيس ذبيح الله حبېي وايي: که چېري سياسي او اقتصادي وضعیت بنه وي، د خلکو عاید بنه وي، خلک دېره لپوالتیا پیدا کوي. هغه وخت بیا د طلا واردات زیاتېري. که چېري د خلکو اقتصاد بنه نه وي، په تول کي واردات وي. د کسبګرو او هتيوالو خونه وايي چې په بنارونو په تېره بیا پلازمېنه کي د وروستيو دوو میاشتو گرڅنديز تر نولو دېر زيان دي خونې ته رسولی دي او اوس مهال ګن کسبګر د خبرو کارونو د بېرته پېلولو نوانه لري.

د کورونا اقتصادي پایلی؛ د ۴۰ سلنې کارخونو فعالیتونه درول شوي

د کانونو او صنایعو خونی موندنی بنېي چې هبود کي د دوو میاشتو په لر کي د کورونا ویروس د خپرېدو او د کار و بار دربدو په لر کي، په تول هبود کي د کارخونو ۴۰ سلنې فعالیتونه درول شوي دي. د دغو موندونو پربنست ۳۰ سلنې کارخونې په هبود کي نيمه فعاله دي. د صنایعو او کانونو خونی مسؤولان وايې چې په دغې موده کي په هبود کي دېرى کارخونې د اومه توکو د کمولالي په علت او د تولیداتو لپاره د بازار د نه شتون له امله له فعالیتونو پاتي دي. د صنایعو او کانونو خونی مرستیال سخي

احمد پیمان وايې: زموږ د اومه توکو کمولالي، د بازارونو نشتون، د مارکېتونو بندېدل او نوري ستونزې چې په تول کي د افغانستان وضعیت په قرنطین کي دي؛ دا هغه وضعیت رامنځته کوي چې کابو ۴۰ سلنې او يا هم ۵۰ سلنې د کارخونو درېدل او ۳۰ سلنې د کارخونو نيمه درېدل او د خپلو کارگرانو د لاسه ورکولو لامل شي. فابریکه لرونکی عبدالوکیل وايې چې له نژدي دریو میاشتو راهیسي بي کاربار په تېه ولاړ دي او اړ دي چې خپل تول کارگران وباسي. د خرخي پله په صنعتي پارکونو کي د بلیفت فابریکي خاوند عبدالوکیل علیزی وویل: د پېپ تولیدي فابریکه لرو. ودانیز کارونه چې بند وي، مور سقوط کوو. فابریکه لرونکی حمید ګردیزی وايې: هغه کارونه چې مور پېل کري دي، د نامنټۍ د رامنځته شویو ستونزو له امله نه شو کولای پای ته ورسوو. دا په داسې حال کي ده چې تر دي وراندي حکومت په څلونو د هبود د صنایعو د ملاتر لپاره د پلان د طرحه کولو خبر ورکړي دي؛ خو ځینې فابریکه لرونکي وايې چې تر اوسه د دغه پلان خه څرک نه لګبوري. د صنعت او سوداګرۍ وزارت په دي تراو څه نه وي.

د پولو د پرانیستو سرپېره په بازارونو کي د توکو بیه لاهم لوره ده

د دی سره چې په هېواد کي د وارداتو پر مخ پولي پرانیستل شوي دي، خو د هېواد په بازارونو کي د توکو بیه په ځانګړي توګه د خوراکي توکو بیه همدارنګه لوره ده. په هېواد کي د کورونا ویروس په خپرېدو او په ناخاپې توګه د ځینو وارداتي لارو په تړل کېدو سره په بازارونو کي د توکو بیي تر دیرش سلنې پوري لوري شوي؛ خو اوس چې لېدل کېري لاري پرانستي دي او پر راکړه ورکړه هیڅ محدودیت نشه د یو شمېر خوراکي توکو بیي اوس هم لوري دي. خلک دا ګرانپلورنه د پلورونکو او سوداګرو کار بولی او حکومت په دی برخه کي په بی پرواړۍ تورنوی. د کابل او سېدونکی نزير احمد وايې: پلورونکي له خدايه نه وېږي هره ورڅه بیي لوري. د کابل او سېدونکی عبدالرقيب هم وویل: خلک بی وزلي دي، بیي لوري؛ هېڅوک د پلور وس نه لري نه پوهېرم چې څه وکړم؟ یو شمېر پلورونکي هم په بازارونو کي د خوراکي توکو د بیو د لورېدو په تراو بېلاښ نظرونه لري. د تهیه مسکن سیمي هتیوال شیراغا زیاته کړه: بیي مشخصی نه دي. تېره ورڅه چې د اورو یوه بوجی ۱۸۰۰ افغانی وي، نن ۱۹۰۰ ته رسپدلي او هتیوال هم پر هغه ۲۰ افغانی ګټه زیاته کړي ده. د سوداګرۍ او پانګونی خونه په بازارونو کي احتکار او ګرانپلورنه، نه ردوي او وايې چې اوس مهال په بازارونو کي د توکو د بیو د لوروالي لپاره هېڅ دليل نشه. د سوداګرۍ او پانګونی خونې د عامل پلواي ریس سید زمان هاشمي: بندرونې پرانیستي دي او سوداګرۍ په عادي توګه دوام لري؛ نو شونې ده چې د احتکار ستونزه وي او خلک په لوري بیه وپلورې. بریالي نه شوو چې په دی تراو د صنعت او سوداګرۍ وزارت نظر ولرو.

Herat Tailor Stops Clothes Production, Makes Silk Masks

The tailor says the masks are beneficial to the skin, and they are washable. A shop in the western province of Herat has started producing masks from silk, as well as other materials, to fight the outbreak of COVID-19, said the owner on Wednesday. Reka Sadat, owner of the shop, said that he has switched from making clothes to making masks since the spread of the coronavirus, adding that the "silk-made masks are superior to other fabrics." "We decided to produce masks, and we changed from clothes production to mask production. We are producing two types of masks. One of them is made of yarn, which is for us. Another of them is made from silk, which is for the bazaar," said Sadat. The shop owner said they have found markets for silk masks, and have recruited more than 40 workers. "We have produced 3,000 masks and we send them to the customers. We have sent some pictures of the masks to customers, they were very happy with that," said Sadat. Along with the men in the workshop, some women have also been working from their homes. "For the sake of the coronavirus we produce silk-made masks of high quality to protect our people from the virus," said Mohammad Arif, a tailor. "These silk pieces are of high quality. We produce the masks and they are cheap too," said Mir Yaro, another tailor. The tailor says the masks are beneficial to the skin, and they are washable.

'Taliban' Holding Up Turkmen Aid Trucks in Faryab

Turkmenistan sent six trucks of food for the people of Afghanistan eight days ago, according to local officials. One week has passed and the Taliban has still has not allowed aid from Turkmenistan to enter into Maimana city, capital of northern Faryab province, said Naqibullah Fayeq, provincial governor. The Turkmen aid has been held up in Tagab district by the Taliban for the past eight days, Fayeq said, adding that "It's possible that this aid has become rotten because of how long they have been in the sun," said Fayeq. "The aid is 35 metric tons of tomatoes, 20 tons of vegetables, 20 tons of carrots, 8 tons of biscuits and chocolates, 12 tons of non-alcohol drinks, and 1,618 boxes of eggs," said Fayeq. "A day after the arrival of the aid, it was expected that it would move to Maianama for distribution to poor families, but the Taliban has not let the trucks move," he said. Farshid, a resident of Faryab, said "The aid is for poor families," asking: "Why do you grab our rights?" "In Ramadan month, let the aid come to the people and let it be distributed to poor families," said Ehsan, another resident of Faryab. TOLONews tried to reach the Taliban for comment but did not succeed. The local official said that because the people are suffering from the coronavirus outbreak in the country, "this aid is very valuable for them." Wahid Majroh, health ministry deputy, announced on Saturday that in the past 24 hours 253 out of 520 samples tested positive for COVID-19, which brings the total to 4,033. There here were 6 deaths and 29 recoveries reported in the past 24 hours, Majroh said, adding that the total deaths are 115, total recoveries are 502. The number of deaths from COVID-19 globally is more than 274,934, and 3,940,866 have been infected with the virus, according to Johns Hopkins University.

Millions of Dollars of Afghan Infrastructure Destroyed in Attacks

The Taliban have rejected any sort of involvement in the destruction of power pylons and roads in the Gereshk district of Helmand. According to Da Afghanistan Breshna Sherkat (DABS), the nation's main power supply company, this year the company has sustained 800 million afs worth of damage by unknown attackers in several regions of the country who targeted power pylons and transmission lines. "We are still trying to determine the exact amount of the loss, because we are still working on a number of areas. The 800

million afs loss is the direct and indirect loss that we have suffered, because (along with infrastructure damage) we have also suffered losses in the ability to sell the electricity," said Wahidullah Tawhidi, DABS spokesman. DABS said that four electricity pylons were targeted by unknown gunmen over the past 40 days, eight employees of the company were wounded in the attacks, and the Parwan electricity operations deputy head Sayed Murtaza was killed. Based on DABSs numbers, the restoration of the pylons will require millions of afghanis. Along with electric power, the scale of the damage to roads is also massive. According to the Ministry of Transport, the Afghan government spent \$33 million on the construction of a 31-kilometer long road in the southern province of Helmand. It took four years to establish the road, but it was destroyed in less than four months. "\$33 million was spent on the project and it was completed in 1398 (2018), but attacks by armed opponents have inflicted massive damages to the road," said Ali Sina Saa'ed, a spokesman for the Ministry of Transport. The Taliban have rejected any sort of involvement in the destruction of power pylons and roads in the Gereshk district of Helmand. A number of Kabul residents were interviewed by TOLOnews and said that damaging national assets has no justification. "It's national assets--the destruction of these assets is national treason. It is not of Islam," said Khawja Sadruddin, a resident in Kabul. "The final victim is the people. If someone targets the power pylons, what will poor people do then? If bridges and culverts are destroyed it is the poor people who will pay the price," said Mohammad Yahya, a resident in Kabul. In the northern province of Kunduz, unknown armed men cut down over 400 trees alongside the Kunduz-Khanabad highway in northern Afghanistan. According to the Kunduz environmental department, there are some rumors that the trees were cut down by the Taliban. But the Taliban so far has not commented.

Afghanistan to Resume Exports to Chinese, Indian Markets

The exports of pine nuts to China halted two months ago over the spread of coronavirus in that country. Afghan pine nuts exporters on Tuesday said they plan to resume their exports to the Chinese markets through air corridor starting on Tuesday with exporting over 110 tons (metric) of pine nuts to Chinese markets. Meanwhile, officials from the Afghanistan

Chamber of Commerce and Investment (ACCI) have said that the export of other products will be resumed soon through air corridor to the Indian markets. "Our exports are not limited only to pine nuts and the Chinese markets, exports have also started for rest of the countries, this week, we will have three to four flights to India, we will export dry fruits and hing (Asafoetid) to the Indian markets," said Sayed Zaman Hashemi, the head of ACCI. 96 tons of hing will be exported to India in the first phase. The exports of pine nuts to China halted two months ago over the spread of coronavirus in that country. "Trader made a lot of preparations for exports, they had bought huge amounts of pine nuts, but they did not benefit from the harvest," said Zarim Khan, a member of Pine Nuts Exporters Union. "Pine nut traders have suffered major losses over the past two months because the pine nuts stored by the traders have lost weight," said Sher Ali Zadran, a pine nuts exporter. In February, farmers and factory owners had said they were waiting for more than 100 tons (metric) of pine nuts to be exported to China. The Chamber of Commerce and Investments at the time admitted that flights to China were suspended due to the spread of the coronavirus. According to companies exporting pine nuts, one kilogram of pine nuts in a Chinese market will sell for up to 2,800 afghanis, and each kilogram of cleaned pine nuts in these markets can earn up 7,000 Afghannis. The pine nut export season starts every year in September and lasts for up to three months, but this year, due to delays in exports to China, bulk pine nuts that were prepared to be exported to China have remained in warehouses. Land routes are still closed for Afghan exports. This comes as the season of fresh fruits and vegetables get closer in Afghanistan.

Business Owners Protest Bribe-Taking by Kabul Police

Over the past few weeks many police personnel have been accused of extortion. Dozens of shopkeepers gathered in front of the Kabul governor's office on Monday and accused the police of having a "double standard" when it comes to the business activities of merchants and shopkeepers, saying the police allow those shopkeepers who pay them money to stay open despite the lockdown. They said that police allow some businesses to continue their work if the businesses pay them. Footage received by TOLOnews shows dozens of grocery sellers in Kabul's main market carrying on like it is business as usual without considering the lockdown rules. "These people who are lining up here are compelled to come out of their homes. They say that there is a virus, but if the virus does not kill the people, hunger will kill them," said protester Gul Akbar. "The law needs to be applied equally to all, there shouldn't be bribery," said Mirwais, a shopkeeper. "Several markets were doing business as usual in exchange for money, but other (businessmen) perhaps do not have enough money to (to pay to police) to open their shops," said Emal, a shopkeeper. "The shopkeepers gathered in front of the Kabul governor's office, then were asked to go to Darul Aman and meet the governor directly, and we hardly managed to meet him," said Mohammad Sarwar, a shopkeeper. Over the past few weeks many police personnel have been accused of extortion. Acting Minister of Interior Massoud Andarabi on Sunday told senators that 1,200 police personnel have been referred to the Attorney General for corruption.

\$600M of Foreign Aid Pledged for COVID-19

But government institutions have so far not reported back on where the COVID-19 funds have been spent or invested. The international community has so far promised over \$600 million to Afghanistan to help the country in its struggle against COVID-19. Of that amount, \$100 million was provided by the World Bank, 117 million euros was pledged by the EU, \$50 million was pledged by the Asian Development Bank, \$35 million was promised by the US, and \$220 million in loans were granted by the International Monetary Fund (IMF). Other countries such as China, the United Arab Emirates, Iran and the Czech Republic also provided material aid-- in many cases in the form of medical equipment--to the Afghan health system. Also, according to the Ministry of Finance, the government has allocated Afs29 billion from the national budget to flow into COVID-19 funds. But government institutions have so far not reported back on where the COVID-19 funds have been spent or invested. "The Asian Development Bank approved a grant for emergency assistance for supporting the government's efforts in COVID-19. The grant of \$40 million will help in constructing new hospitals and wards for COVID-19 patients. It will also help to supply medical equipment for these hospitals as well as for other medical centers in the country," Said Narendra Singru, the ADB Country Director for Afghanistan. "Besides the coronavirus, the World Bank has committed to \$40 million which as part of an incentive program for the year 2020. \$200 million from that amount will be transferred this week," said Shamroz Khan Masjidi, a spokesman for the Ministry of Finance. "50 million euros have been pledged by the European Union, and technical discussions are underway to see where we can spend the money," said Wahid Majroh, the deputy Minister of public health. While the Afghan government insists on spending foreign funds it receives from the international donors through

the government's budget, there are serious concerns among experts about the government's capacity to invest the funds effectively and transparently in the fight against the COVID-19 pandemic. Experts say that the government should avoid an approach that might induce donors to not follow through on their financial commitments or to not make new ones. According to experts, in light of the current circumstances, the Afghan government, like other NGOs, does not have the capacity to ensure the timely and effective management and investment of the funds. Experts also said that there are serious questions about the government's ability to ensure the transparency of the aid's spending. "The government has failed to create the capacity to spend the budget," said Mahdi Rasekh, a member of parliament. But the Presidential Palace insists that the coronavirus task force was already operating under the chairmanship of First Vice President Amrullah Saleh, which is undertaking efforts for improved management and spending. On May 2, The Ministry of Finance assured the international community of accountability and transparency in the spending of the foreign assistance aid given to the country to fight the coronavirus, citing the committee under the first vice president tasked with funds-management. When the committee under Saleh was announced, the Afghan government insisted that the aid should be spent through the government budget instead of through NGOs. MPs Oppose Finance Ministry's Bid for IMF Loan The Finance Ministry spokesman says the plan for the loan will be resubmitted to the parliament for approval. The Ministry of Finance stated that the lawmakers' rejection of their request to apply for a \$229 million loan from the International Monetary Fund (IMF) is regrettable, but said they will resend the proposal to the MPs. The MPs rejected the request on Wednesday, saying the government has failed to provide a transparent plan for the spending of such loans. "The reason behind the rejection of the request of the \$229 million loan was that the MPs were insisting that the government has not provided a transparent plan for investment of the funds," said Zalmay Noori, an MP. Some MPs, however, were not against the loan, saying they are not opposed to such a move but they are seeking a clear mechanism through which the funds will be spent. "This loan should have been approved because it was in favor of Afghanistan. They were going to forgive 20% of it and 80% of it was supposed to be returned after many years," said Jawed Jaihoon, an MP. The Finance Ministry spokesman Shamroz Khan Masjidi said the loan application was proposed to overcome the budget decrease and to better address the COVID-19 challenge. "Meanwhile, we are working on how to review the loan plan in order to get the parliament's approval as it is a good opportunity for the government of Afghanistan," said Masjidi. Critics said that a lack of sources of income has pushed the government to apply for loans. "I don't think that getting a loan is a good idea. More reliance should be made on international aid, and, meanwhile, efforts should be made to prevent waste of the COVID-19 response fund," said Qais Mohammadi, an analyst. This comes as international donors have pledged over \$500 million in aid to Afghanistan for the country's COVID-19 response.

Farmers Struggle to Profit from a Banner Strawberry Harvest

One kilogram of strawberries sells for 100 afs locally, and farmers say that at least local markets are now available. Farmers in the eastern province of Nangarhar are harvesting a massive yield of strawberries, but they need more capacity to pack and rapidly transport the fruit--even to local markets. And they also face the same obstacles as all Afghan farmers in reaching international markets. One kilogram of strawberries sells for 100 afs locally, and farmers say that at least local markets are now available. “This is the 16th year that I have grown strawberries; there are markets for them now. The fields are also suitable here to grow berries. In the past, we weren’t getting much money from this, but now one pack (1kg) is sold for 100 afs,” said Abdul Rahman, a farmer in the Khogyani district of Nangarhar. The farmers say this year they have noted a significant yield increase. The farmers called on the Afghan government to help the local farmers in the province reach other markets so the produce isn’t wasted. “Strawberries are very sensitive in their nature. We can develop production and exports if there are good markets for it in world markets,” said Noor Rahman, a farmer in Nangarhar. The government’s agriculture department has confirmed that farmers are dealing with problems in terms of packing and timely delivery of the products--even in the local market. Previously, Afghanistan’s local markets were dominated by strawberries coming from Iran and Pakistan; however, in recent years, Afghan farmers have taken an interest in growing the berries and thus are trying to sell their products at a greater scale and to broader markets.

Watchdog Questions Govt's Anti-Corruption Policy at Customs

Integrity Watch Afghanistan (IWA) on Wednesday strongly criticized the Afghan government's anti-corruption policy, saying actions promised by the Afghan government to curb corruption have been vague and there is a need for transparency for efforts to crack down on graft at customs. The watchdog said that even President Ashraf Ghani's promises regarding the elimination of corruption have not been fulfilled. In reference to recent reports of corruption

in money-generating institutions, the IWA said that the government's incompetence regarding the matter is very concerning. But, the Ministry of Finance (MoF) has defended the government's anti-corruption policy, saying there have been strong measures in place to fight corruption at customs. "The Ministry of Finance has taken a series of measures for reforms at customs and taxation-- systematic work was done regarding this matter and those individuals who were accused of corruption were referred to the legal and judicial institutions," said Shamroz Khan Masjidi, a spokesman for the Ministry of Finance. "The president has persistently acknowledged the corruption at customs, but no action was taken to resolve this issue," said Naser Taimoori, a researcher of Integrity Watch Afghanistan (IWA). "Corruption at customs...has increased on daily basis, prior to this, they were asking for Afs20,000 to Afs30,000 while processing a container, but now the amount has increased to Afs100,000 and the money is being embezzled," said Ahmad Shah, a businessman. "This creates problems-- there is a dire need to focus on corruption at customs, different circles are involved in it," said Mohammad Azim Mohseni, a member of parliament.

Afghan Govt Lowers Customs Valuation of Gold

The High Economic Council has reduced the valuation of gold at customs from \$25,000 to \$10,000 per 1kg of gold, to help control illegal smuggling and increase national revenues. Afghan jewel sellers have said that the decision will help to control illegal smuggling of gold in the country and improve the gold business. Afghanistan is one of the big importers of gold in the region. "After the efforts of the High Economic Council, the taxed value of 1kg gold was reduced from \$25,000 to \$10,000 at customs. This will also help to reduce the entry of gold from illegal ways and will increase government revenues," said Hassan Sepahi, a gold importer. "The decision will have a good impact on our businesses--in the past we were facing numerous problems in the imports of gold, now that the valuation of gold has been reduced at customs, this will help to control the problems," said Zabiullah Habibi, a gold importer. However, there are no exact figures about the amount of gold imported to Afghanistan, but jewelers say that every year Afghanistan imports thousands of kilograms of gold.

40 Percent of Factories Halt Operations as Business Declines

The Chamber of Mines and Commerce said on Sunday that 40 percent of factories across the country have halted their activities due to a lack of raw material and lack of market demand. Another 30 percent of factories are on the verge of stopping their activities, said the organization. Factory owners called on the government to take action and help with the situation. Abdul Wakil is a factory owner in Kabul who stopped his work three months ago. "We have a pipe factory, but now we are in decline because of a lack of demand for construction materials in the market," said Abdul Wakil. According to the Chamber of Mines and Commerce, only 30 percent of factories are operating in the country: those making or processing foodstuffs, detergents and medicines. "There is a lack of raw material, bazaars and markets are closed. There are also other problems which have had an impact on the situation in Afghanistan following the quarantine. 40 to 50 percent of the factories have stopped working, 30 percent have reduced activities by half. Many employees have lost their jobs," said Sakhi Ahmad Paiman, the deputy head of the Chamber of Mines and Commerce. "We couldn't manage to complete the establishment of the factories that we planned because of security threats," said Hamid Gardezi, a factory owner in Kabul. The government pledged to support the factory owners in the past, but factory owners are waiting to see if the Afghan government can or will do anything to deal with the current crisis. The Ministry of Commerce and Industries has not commented.

Afghan Gold, Gem Sales in Decline

The gem and gold industries in Afghanistan are facing hurdles despite gold prices soaring in world markets, a jewelers' union said Saturday. Gems and gold sales have decreased by 60 percent over the past five years, but the industry has dramatically worsened in the past three months, say the businesspeople. Just as the COVID-19 pandemic has significantly impacted businesses across the world because of lockdowns, in Afghanistan the government has also put major cities in lockdown over the past two months and this has caused businesses to struggle to stay afloat. "The business has declined to 30 or 40 percent," said Farid, a gold seller in Kabul. "Our businesses were hit hard after coronavirus spread in Afghanistan, said Abdul Mubin, a gold seller in Kabul. Jewelers said that the decline in the local markets has also accompanied a decline in imports of gold from other countries to Afghanistan. "If there is political stability--if the people's economy grows and they receive a good wage--then the people will take interest and then we can import gold. If the people's economic well-being is not good, then imports will also decline," said Zabiullah Habibi, head of the Kabul jewelers' union.

Ghani Reverses Order to Enlarge Ministry

President Ashraf Ghani on Sunday issued a decree to suspend a previous order to merge the Ministry of Public Works, the Civil Aviation Authority, the Directorate of Railways, and the Traffic Department of the Ministry of Interior all with the Ministry of Transport. President Ghani issued the original decree a year ago. The Ministry of Transport is one of the ministries which has been offered to Abdullah Abdullah as part

of their recent political agreement. President Ashraf Ghani issued the decree reversing the merger on Sunday-- the day he signed the political agreement with Abdullah Abdulah. Budget limitations and the "current emergency situations" were mentioned as factors that led to the suspension of the decree. "It is a political issue because there is the issue of power-sharing and the president wants to secure the authority of some of the ministries that are expected to be shared," said Azim Kibrani, a member of parliament representing Herat. In the new decree, it was stated that the decision to merge was aimed at improving good governance, financial saving, and to prevent job interference. "The decree is against principles and the law -- the budgets of these institutions should be brought to parliament to be voted on," said MP Shafiqa Rasekh. "The institutions that are returned back to their original status as per decree of the president--their previous codes exist in the national budget, therefore, their budget is determined within the framework of the original codes, so there is no problem regarding this issue," said Shamroz Khan Masjidi, a spokesman for the Ministry of Finance. "There is reshuffling on a daily basis, and new departments are created, they create a new ministry and change the law," said Sulaiman Momand, head of the transportation companies' coordination council.

Pakistan Waives Restrictions on Afghan Exports: ACCI

Pakistan has fully removed restrictions on imports of products from Afghanistan, officials of the Afghanistan Chamber of Commerce and Investment (ACCI) said on Tuesday, as measures taken to combat the COVID-19 pandemic have shut down commercial ties across the region. With this announcement by Pakistan, Afghan businessmen will be able to export their products to Pakistan six days a week through Torkham and Chaman crossing points. The move will also help the Afghan business community expand the import and exports of other products beside foodstuffs. "Pakistan has shown readiness to keep Torkham and Spin Boldak crossings open six days a week for 24 hours; however, only on Saturdays will the crossings will be opened for passengers," said Sayed Zaman Hashemi, the CEO of ACCI. This comes as Afghanistan prepares to harvest its fruits and the season for vegetables is also on the horizon. "This is very important that Pakistan opens the route, air corridors have also their own benefits, but not as much as this (land route), we hardly export two to three tons of product in one flight, but this is not sufficient, Pakistan is our key exporter, 70 to 80 percent of our exports go to Pakistan," said Mohammad Farooq Ahmadi, the head of fresh fruit and vegetable exporters. "Afghanistan is in a very sensitive situation; it needs to export its agricultural products, this problem needs to be resolved to avoid further losses for our farmers and businessmen," said economic analyst Abdul Wase Haidari. Earlier last month Pakistan announced that it was resuming its exports to Afghanistan. Last month, Pakistan announced that Torkham and Chaman crossings will remain open five days a week for exports.

Central bank to run campaign promote Afghani in western provinces

The government has set to launch a campaign over the use of Afghani currency instead of Iranian Rials in domestic transactions in western parts of the country.

Sharifullah Shagewal, a spokesman for the central bank of Afghanistan, Da Afghanistan Bank said that the organization has set to boost the use of Afghani currency in local markets. Shagewal added that the replacing Iranian Rials with Afghani currency could gain Afghani value against foreign currencies. According to reports, many provinces sharing borders with Iran use Rials for transactions. It comes as the organization launched a campaign in the past one year just to tell people not to use foreign currencies in Nangarhar, Laghman, Kunar, Paktia, Paktika, Khost, Helmand, and Kandahar province, where public used to use Pakistani rupees in daily transactions.

Now, the De Afghanistan Back added that so far, it succeeded to prevent billions of Pakistani rupees from money circulation in the country. Meanwhile, the central bank of Afghanistan urges the public to join the campaign by using Afghani currency instead of foreign currencies in their daily businesses.

Government to implement 430 projects – Baghlan

The Ministry of Agriculture, Irrigation, and Livestock said Sunday that the government has begun implementing around 430 projects in Baghlan province to manage agricultural products. Officials said that the projects include dozens of refrigeration systems, vegetable stocks, raisins storages, and other accessories aimed to improve the agricultural earnings of Baghlan farmers.

The project will cost AFN202 million and will be funded by the Ministry of Agriculture as well as 10 percent of it will be contributed by people. According to reports, these fruit refrigeration systems and vegetable stocks have a capacity of preserving 3,335 tons of agricultural products. Meanwhile, farmers in Baghlan insisted on timely completion of the projects saying that most of their agricultural products will stagnate in the lack of refrigeration systems. The projects could provide job opportunities for 4,200 of the Baghlan residents during the implementation of these projects.

220 kV power transmission line to Kunar; contract signed

Afghanistan signed into a contract Saturday to enable a 220 kV power transmission line to Kunar. Arg announced that a contract to transfer 220 kV of electricity from Nangarhar to Kunar province was signed Saturday between Da Afghanistan Breshna Sherkat and Kalpataru Power Transmission Ltd (KPTL). The 300 megawatts project will be completed at a cost of \$29.9 million in two years. Dawood Noorzai, head of Da Afghanistan Breshna Sherkat, said the project would be completed on time.

Over 30,000 residential, industrial and commercial subscribers will benefit from the electricity, he added. In addition, the line will lobby an electricity flow to Nuristan province as well. This comes as the Taliban, for the first time, has called for better ties with India and has welcomed India's assistance to Afghanistan, Indian media reports say.

د افغانستان د اقتصادي او حقوقی مطالعاتو موسسه
موسسه مطالعات اقتصادي و حقوقی افغانستان
Afghanistan Economic & Legal Studies Organization

-
1. www.tolonews.com
  2. <http://1sada.com>
  3. www.bbc.co.uk/news
  4. www.thebanker.com
  5. www.dawn.com
  6. www.bokhdinews.com
  7. www.avapress.com
  8. www.wadsam.com

د افغانستان د اقتصادي او حقوقی مطالعاتو موسسه
موسسه مطالعات اقتصادي و حقوقی افغانستان
Afghanistan Economic & Legal Studies Organization

محمد خالد "رامزی"

رئیس اجرائیوی موسسه مطالعات اقتصادي و حقوقی افغانستان (AELSO)

خواجه مسیح الله "صدیقی"

مسنون ارتباطات، برنامه های آموزشی و مسؤول ماهنامه الکترونیکی موسسه
مطالعات اقتصادي و حقوقی افغانستان (AELSO)

شماره

۱۴

صفحات الکترونیکی و اجتماعی ما:

www.AELSO.org || aelso@aelso.org

www.facebook.com/aelso1 || www.twitter.com/AELSO2

شماره های تماس ما:

[+93 \(0\)700253216](tel:+93(0)700253216) || [+93 \(0\) 202106349](tel:+93(0)202106349) || [+93 \(0\) 788901105](tel:+93(0)788901105)